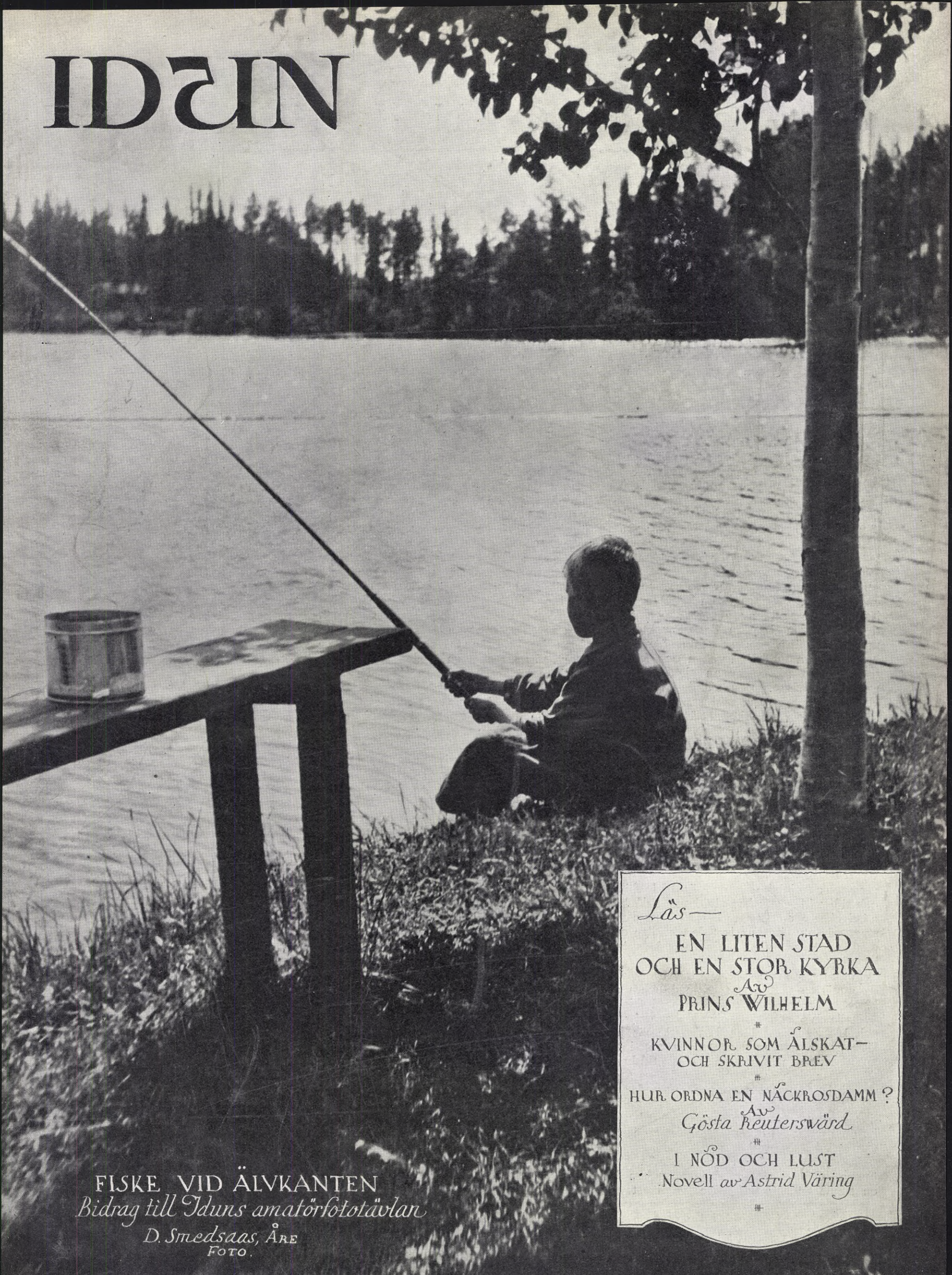

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

FISKE VID ÄLVKANTEN
Bidrag till Iduns amatörfototävling
D. Smedsaas, ÅRE
FOTO.

Läs—

EN LITEN STAD
OCH EN STOR KYRKA
Av
PRINS WILHELM

KVINNOR SOM ÄLSKAT-
OCH SKRIVIT BREV

HUR ORDNA EN NÄCKROSDAMM?
Av
Gösta Reuterswärd

I NÖD OCH LUST
Novell av Astrid Värning

#

K R Ö N I K A

OM EN BOK OCH ETT NAMN

NÄR MAN BOR LÅNGT BORT I obygderna, fjärran från telefon och bilar, så är det inte utan att man känner sig en smula enkel när barnen bli krassliga. Ens fantasi åt det otäcka känner inga gränser. Allt vad man hört i sjukdomsväg och halvvägs glömt eller kanske redan från början missuppfattat, dansar en häxdans i ens upphetsade hjärna. Innan många timmar gått, vet man, att barnet har scharlakansfeber, blindtarmsinflammation och diverse andra sjukdomar, alla svåra och förskräckliga.

Oftast blir ju — gudskelov — barnet snart bra igen och det hela visar sig ha varit en ofarlig förkylning eller litet ont i magen.

Varför man inte skaffar sig en läkarbok? Och lär sig sjukdomarnas symtomer.

Därför att läkare — åtminstone de jag träffat — avråda från studiet av läkarböcker. Skaffar folk sig läkarböcker, säga läkarne, så finns det ingen gräns för alla de sjukdomar de känna sig vara ett rov för.

En doktor berättade för mig, på tal om saken, att han en gång satt i ett tåg tillsammans med två herrar, som studerade en läkarbok. Herrarna som växelvis läste i boken bleknade av allt mer och mer: de kände igen de allra flesta symtomen på sig själva. En av gentlemännen råkade bläddra dubbelt i boken och fortsatte läsningen på en annan sjukdom utan att märka något. Den sjukdomen slog i alla delar in på honom. Just så hade han haft det och hade det alltjämt. Det var för förskräckligt.

Det var emellertid barnsängsfeber, han i så fall hade, sade doktorn. Och avrådde mig, också han, från att ta med mig någon läkarbok i min sommarenslighet.

Nå, här finns för all del andra möjligheter! Alla småbarn, de flesta åtminstone, »smörjer» man med rissmörning mot »riset». (Utom dem man drar igenom den öppning som bildas mellan två sammanväxta träd). Gumman som »kastar ut» klarar vuxnas sjukdomar och är både billig och tillförlitlig. Lyckas alltid utom då hon misslyckas, vilket senare beror på att något styggt är ute och går just den kvällen och med sin leda närhet omintetgör hela »utkastningen».

För att nu bara nämna ett par av alla de utmärkta metoder, som med och utan hjälp av brännvin gör folk och få friska.

I alla fall, och trots alla kloka gummor och kloka läkare, blev jag glad, när jag läste en uppsats av docenten Perman i senaste numret av Social-medicinsk tidskrift, där han skriver, att han anser det vara en stor brist inom den nuvarande undervisningen, att indviden får lära sig alltför litet om viktiga sjukdomar. En ökad upplysning om de tidigare symtomen är av stort värde, anser docenten.

Jag tycker det är stil på yrkesmän, som kunna erkänna att också lekmän kan ha en smula sunt förnuft! Det vanligaste är

att fackmannen — visst inte bara läkarne utan all slags fackmän, konstnärer icke minst — anser alla andra komplett ur stånd att begripa någonting av facket. Och dessutom äro alldeles obildbara.

Vad särskilt läkarvetenskapen beträffar, så kan jag inte tänka mig annat än att en smula — helst mera — kunskap om den egna kroppen och dess sjukdomar måste inge lekmannen större aktning för läkaren. Det är den absoluta okunnigheten som går till gummor som »kasta ut» och till gubbar, som bota alla sjukdomar med vatten som rinner i nordost.

Hur mycket än varnas för blindtarmsinflammation, skriver doktor Perman, kan man ej vänta en bättring i resultatet av behandlingen, förrän man får patienten att söka läkare tidigare. Detta kan endast ske genom upplysning om smärtornas förhållande och om de första symtomen o. s. v.

Just det. Och det är till detta, till att lära oss förstå vår egen kropps alarmsignaler, som vi skulle behöva en läkarbok. För att i tid komma till läkare. Inte för att kureras oss själva.

Enkelt folk tror lätt allt, som står tryckt. En bra, tillförlitlig läkarbok i varje hem ute på landsbygden skulle säkert kunna göra mycket gott. Hade jag t. ex. nu en sådan bok till hands, skulle jag kanske kunna förmå den unga moder, som jag nu dagligen käxar på, utan resultat, att ta ut sitt månadsgamla barn i sommarhettan utan två yllefilter och en ylleschal. Och jag skulle kanske kunna övertyga henne om, att barn kan skrika, utan att de genast måste ha mat och likaså att »rissmörning» inte är det enda saliggörande, om barnet skriker. Utan att för hårt lindade ben och en alltid överfylld mage kan ha sin del i bedrävelsen.

En dam i svart.

(Ur en på Norstedts förlag utkommande diktsamling.)

Det går en dam i svart förbi,
slöjan sluter sig i vinden
tätt till bleka, fina dragen.
Och från fönstren goda ögon
se på vandrerskan med ömkan —
vemodstankar henne följa
ännu sedan hon försvunnit
bortom träd och häckar.

Ack, så ensam, ensam
såga kvinnorna betryckta
då de vända sig från fönstren.

Likväl är hon icke ensam,
ty hon går till kyrkogården,
till sin döde make.
Då han ännu levde
var hon ofta ensam,
aldrig nu då han är död.

Lugn hon vårdar gravens blommor
och kan aldrig, aldrig fatta
att han icke henne ser,
kan ej mer bli ensam.

HANS BOTWID.

Men att, utan det tryckta ordets makt, förmå något mot hundraåriga traditioner, det är omöjligt!

Apropos, när de unga flickorna sluta folkskolan, ha de i sin ägo diverse böcker från räkneläran till biologien. Men ha de en bok om barnavård? Nix. Och ändå vågar jag påstå att livet snarare sätter dem i situationer, där sådana kunskaper vore dem till nytta, än det kommer att kräva av dem decimalbråk, regula-de-tri eller kunskap om kaninens kindtänder.

*

Kanske talar jag återigen som en lekman mot fackmän, när jag säger att jag inte förstår, att man orkar ta ut stämning på folk, som ha liklydande namn som ens eget grevliga dito. Som nu den greve, som stämt en generalkonsul och en amanuens och yrkat att båda dessa herrar ska förklaras oberättigade att bära det släktnamn, de burit alldeles vådligt länge. Bara för att det låter likadant som grevens!

Jag kände en gång en plåtslagare som hette Venus. Att han inte var nöjd med sitt namn utan av nåd bad att få heta Johanson, det förstår jag. Ty ett namn kan vara alltför säregnet. Men om han följt andra, som råkat heta Venus, förklarande att det egendomliga namnet Venus var hans specialitet och icke fick bäras av andra, då skulle jag tagit avstånd från plåtslagaren.

Sin egen släkt kan man väl ändå hålla reda på — isynnerhet när den står i adelskalendern — och sålunda väl skilja fåren från alla de fula getterna, som ju gå utanför fällan, här adelskalendern. Glömmer man så aldrig den grevliga titeln, och låter man inte heller någon annan glömma den, så kan jag inte förstå, att det skall kunna finnas minsta risk för att man skall kunna bli beblandad eller förväxlad med en enkel konsul eller amanuens.

Är det inte en smula obarmhärtigt, att helt plötsligt tvinga folk, som under långa tider vant sig vid och kanske trivs med sitt namn, att byta ut det? Tänk bara allt linne som måste märkas om. Har greven tänkt på det?

Ack, låt amanuensen och konsulen ha kvar sitt gamla namn, jag är säker på att ingen i hela Sverige blandar bort herrarna ändå! Skulle man inte för övrigt kunna hjälpa saken med ett litet von, zu, de eller av framför? Sådant brukas ofta av svenska adelsmän, som av någon anledning råkat bli bosatta utomlands.

Jag kände en som var portier på ett hotell. Han satte ett »de» framför sitt namn. Det såg mycket fint ut och skilde honom absolut från getterna.

Hur skulle det vara med ett litet »de»?

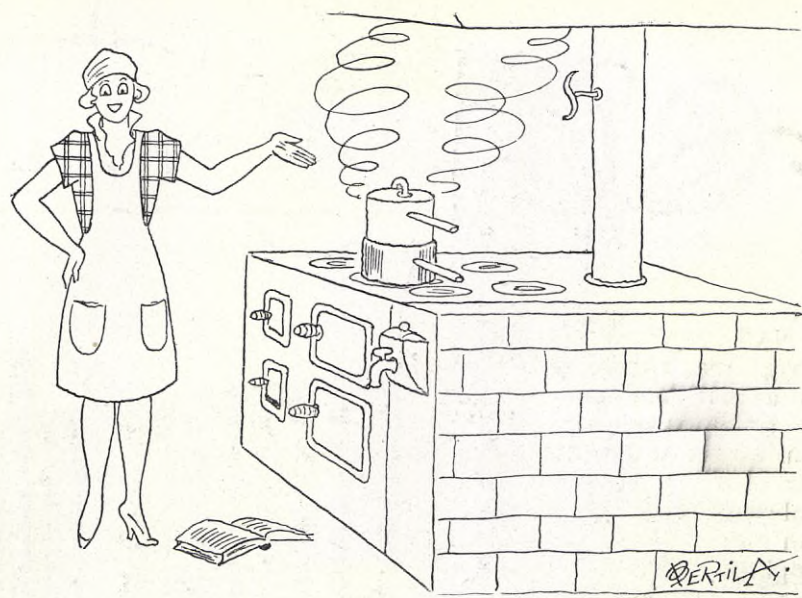
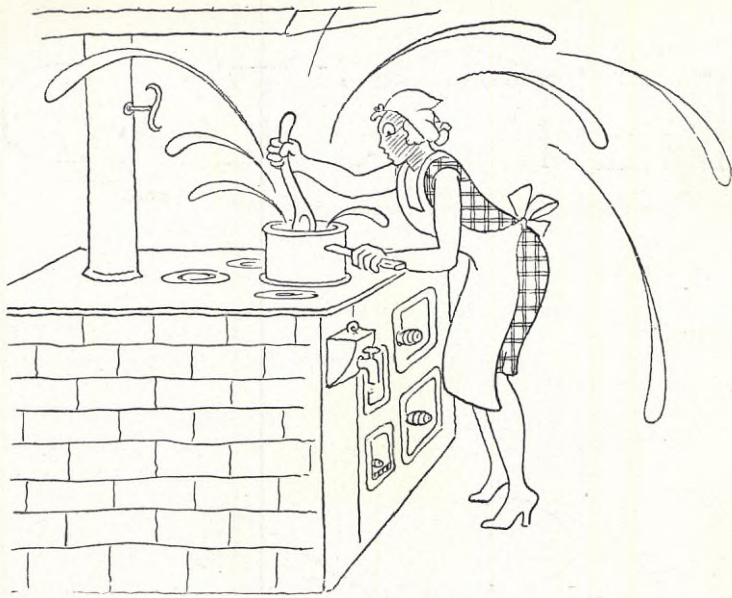
Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

FÖRSTÅ HUSMÖDRARNA SITT YRKE?

LANDSBYGDENS KVINNOR HA UTBILDNINGSMÖJLIGHETER SOM INTE UTNYTTJAS

VÅR GENERATIONS HUSMÖDRAR — både i staden och på landet — behöva undervisning i husliga sysslor i särskilt hög grad, det våga vi påstå. Den skatt av insikt och skicklighet, som fordom gick i arv från mor till dotter under det dagliga gemensamma arbetet i hemmet, har till stor del gått förlorad för vår tids kvinnor. Skolgången har tagit sin dryga del av barnens tid, och de vuxna döttrarna söka sig ofta ut till förvärvsarbete utom hemmet.

Vilka möjligheter till utbildning i huslighet finnas då på landsbygden? För de yngsta — nyss ur den egentliga skolan utgångna — flickorna ha vi den två-åriga fortsättningskolan, för de något mera försigkomna finnas lanthushållsskolor och folkhögskolor, och slutligen ges genom hemkonsulentverksamheten speciell undervisning i vissa ämnen åt med husligt arbete sysselsatta kvinnor av alla kategorier, således även husmödrar.

Den två-åriga fortsättningskolan — numera obligatorisk även på landsbygden — avser att ge en grundläggande undervisning i husliga sysslor. Och det kan inte nog starkt betonas, hur viktigt det är, att landsbygdens unga flickor få komma i åtnjutande av den utmärkta undervisning i matlagning och sömnad, som denna fortsättningskola ger. Tyvärr händer det alltför ofta, att varken de själva eller deras mödrar inse nyttan av fortsättningskolan.

I de statsunderstödda lanthushållsskolorna, vilkas verksamhet står under kontroll av en statens inspektris, meddelas »praktisk och teoretisk undervisning i alla sådana sysslor, som på landet pläga skötas av kvinnor.» Där ges årligen två av varandra oberoende kurser, en vinterkurs och en sommarkurs på resp. 165 och 90 dagar, men det finns också skolor, där båda kurserna äro utsträckta till 165 dagar.

Undervisningen är i dessa skolor ej avgiftsfri, men frielevplatser för till länet hörande ungdom finnas, varjämte på vissa håll stipendier beviljas av hushållningssil-

Husmödrarnas yrke — detta är en ordkombination, som alltmåra pockar på nutidskvinnans uppmärksamhet och som hon inte kan skjuta ifrån sig. Idun har ofta framhållit för sina läsarinor hur viktigt det är att husmodern liksom husassistenten icke betraktar sig som amatörarbetare, utan som yrkesarbetare med vad en sådant arbete innebär av sakkunskap och rationell organisation. I denna artikel vänder sig professorskan Anna Bergstrand med dessa synpunkter särskilt till landsbygdens kvinnor och har på Iduns begäran gjort en översikt över undervisningsmöjligheterna i husligt arbete för kvinnorna ute i landet — det är en upplysande orientering på samma gång som det är en maning till husmödrarna att värna om sina intressen.

len, husmodersföreningar och andra organisationer.

Folkhögskolornas arbete är likaledes uppdelat i sommar- och vinterkurser, men i allmänhet är undervisningen där mera fritt ordnad, så att organisationen förete rätt stora olikheter på olika håll. Vid dessa skolor är undervisningen belagd med avgift, men möjlighet till understöd av statsmedel finnes.

På allra sista tiden har man glädjande nog inom folkhögskolekretsar börjat arbeta för en utvidgad undervisning i husligt arbete. Man söker få till stånd en utsträckning av undervisningstiden därhän, att kurserna bli mera sammanhängande, och i 1927 års förslag om inrättande av en tredje årskurs vid folkhögskolorna har man tänkt sig en av de tre huvudlinjerna ordnad såsom en för kvinnlig ungdom avsedd husmoderskurs».

Så några ord om hemkonsulentverksamheten och förutsättningarna för densamma.

En stor del av landsbygdens husmödrar behöva verkligen omhändertagas, när det gäller sakkunnig utbildning i hushållens sysslor. Genom sin traditionsbundenhet, sin större isolering, komma de ej så lätt i kontakt med nya uppslag och nya metoder. Deras arbetsbörda är i allmänhet mycket stor och de måste ofta arbeta under obekvämare förhållanden. En intelligent husmor med initiativförmåga kan

nog inhämta en god del visdom genom böcker och tidningsartiklar, men det övervägande flertalet husmödrar ha, även om de äro intelligenta, icke den förmåga av initiativ, som behövs för att komma ur gammal nedärvd slentrian. Det behövs en viss frihet för att kunna överblicka sin ställning och kritiskt skärskåda den, och en sådan frihet sakna ofta de alltför arbets-tyngda husmödrarna på landet.

Under många års sommarvistelse på landsbygden har jag varit i tillfälle att konstatera, hur i många fall husmoderns arbetsbörda ökats till följd av bristande insikt. Låt oss taga som exempel en sådan sak som grötkokning. I stället för att koka gröten i en koklåda eller i vattenbad på spiseln står husmodern där och rör och rör i sin gryta timmar igenom aldeles i onödan. Kanske har hon hört talas om grötkokare, men en sådan har hon då alls ej råd att skaffa sig. Och att hon på ett lättvindigt sätt kan åstadkomma vattenbadskokning med de enkla hushållskärl hon redan äger, det faller henne inte in. I många hem med svag ekonomi, där under långa vinterkvällar husmoderns tid mycket väl skulle tillåta henne att själv sy sina egna och barnens kläder, där tvingas hon till följd av okunnighet om de enklaste grunderna för klädsömnad att anlita dyr yrkeshjälp.

Nej, det behövs upplysning och åter upplysning för att ej alltför stora ekonomiska värden skola gå förlorade i hemhushållningen genom brist på sakkunskap. Den väckelse, den stimulans, den undervisning, som landsbygdens husmödrar så väl behöva, den kunna de delvis få genom hemkonsulenternas verksamhet. Jag har sett husmödrar stråla upp av förtjusning, vid blotta tanken på någon hemkonsulentkurs de varit med om. De ha ej haft ord nog för sin glädje och tillfredsställelse.

Hur utövar då en hemkonsulent sin verksamhet, och hur kommer den till stånd?

Jo, några för saken intresserade personer, en enskild familj eller en större gård, kan hos vederbörande hushållningssällskap rekvrirera en hemkonsulent i och för en

Ill. Bertil Almkvist.

(Forts. sid. 856.)

Ni får flugan

fångad med Tomtens Flugfångare.

Av den flugan hade annars

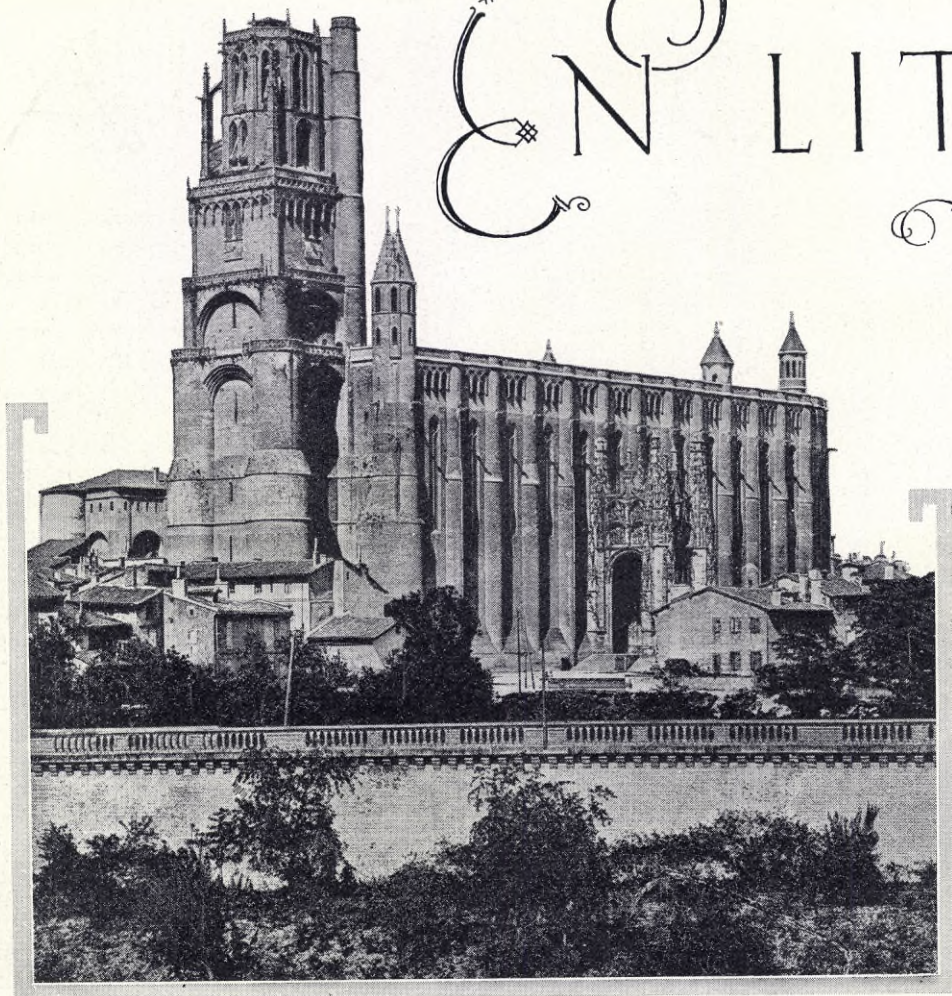
blivit tusentals under sommaren!

EN LITEN STAD

VI BIL PÅ UPPTÄCKTSFÄRD
BLAND FRANSKA
MINNESMÄRKEN

Av

Clewe

Katedralen i Albi.

ÖVER CEVENNERNAS SYDLIGA UTlöpare har färden gått. Backe upp och backe ner. Den lilla pigga sexan har klarat alla hinder med förvånansvärd smidighet och fart. Inte en enda gång har den stånkat eller sagt ifrån att nu kunde det vara nog. Vägen har varit gropig, krokig, brant. Med långa mellanrum ha enstaka bondgårdar passerats, eljest har färden gått genom ett ruggigt, sterilt landskap med karga sluttningar, här och där be vuxna med spinkig småskog. Utefter dikeskanten ha vilda narcisser tittat efter ekipaget medan bergsbäckarna tagit höga luftsprång i lössläppt vårglädje.

I en liten småstad är utfartsvägen helt spärrad av pågående reparationsarbeten. Man får ta en lång krok över uppblötta gården och leriga sträckor, som i forntiden varit någon slags fästning. Då och då snurra hjulen runt utan att komma någon vart men småningom tar man sig ändå ut ur det värsta. Kort därpå kravlar vagnen över ett dike alldeles som en bättre krigstank och får fotfäste på stora chaussén. Nu går det undan igen över asfalten, landskapet blir flackare, vänligare, grönnare — högt över saftigt nygräs dansa fjärilar, surra humlor, pipa småfåglar precis som det bör vara en vardag i Sydfrankrike.

Målet för färden heter Albi och snart hoppar sexan som en stenget genom dess huvudgata, vilken stadsfullmäktige tydligen inte anse sig behöva ägna någon mer ingående faderlig omtanke, så ojämn är den. Trots husväggarna på omse sidor har man en förmimmesle av att deltaga i ett terränglopp där hindren maskerats av damm.

Naturligtvis borde man alltid börja med att titta på monumenten så fort man kom-

mer till en främmande stad, men den här gången blev det ändå köttgrytor nas tur först. Även magen kan göra anspråk på en viss uppmärksamhet efter en lång färd. »Hostellerie Grand Saint Antoine» står det över ingången till ett gammalt hus, varför inte avsmaka maten där lika gärna som någon annan stans? Sexan får hämta andan utanför porten, den kan också behöva lite vila.

Därinne sitta fem feta herrar med guld kedjor över spända västar kring ett bord. Det ser lovande ut. Emellertid blev det rätt klen beställt med det kulinariska, trots denna löftesrika upptakt. Däremot efterlämnade besöket ett odelat angenämt minne av den originellt trasgranna lokalen. Golvet var av cement, borden pryddes av nyutslagna syrékvistar. På väggarna speglar, i vilkas toppinfattning Den helige Antonius' gipshuvud placerats. Från dessa upphöjda platser ser han ner på några nakna amorer bredvid med ett saligt, godmodigt helgonleende över hela sitt skäggiga ansikte. Frestelsen förefaller dock ej att vara alltför stor. På salens kortsidor prunka två granna fresker, den ena föreställande ett arkaiskt landskap, den andra Don Quixotes gängliga figur, ovanför vilken en jättstor blågrön påfågel tronar med stjärten naturligtvis utslagen på traditionellt vis. Vad detta vidunderliga fjäderfä av obestämbart konsistens har att göra med Riddaren av den sorgliga skepnaden torde värdshusvärden allena veta. Det välvda taket slutligen upp bärs av tjocka järnbågar prydda med rader av olivfärgade elektriska lampor. Det måste bli en grann effekt på kvällen i synnerhet när man betänker att de båda konstverk, som skymta genom fönstret: en

dansös i terracotta samt en uttråkad Venus, ävenledes kunna upplysas av bland jasminbuskar dolda glödkroppar.

Som man finner, ett älskligt konglomerat av prålig småstadsstil och förvänd 80-tals smak. Vilket inte hindrar etablissemnet att stoltsera med en skylt på väggen där det står, att det tilldelats första pris i en tävling mellan provinsens restauranger för dekorativ helhetsverkan. Nå, det är förstas åtskilliga år sedan dess. Finns det något som skiftar snabbare än smaken? Lyckligtvis eller olyckligtvis inte, hur man nu vill ta det. Måtte bara ingen komma på idén att modärnisera Grand Saint Antoine och göra en fin lyxrestaurang av den. Som värdshuset nu står är det en sevärd kulturhistorisk praktblomma från den tid förpinnade rococokrummelurer, gipskattor och målade spegelglas voro högsta mod.

På stället härskar också denna förtju sande småborgerliga hemtrevnad, som tyvärr är på god väg att försvinna utefter de stora turiststråken. Sedan gästerna fått sitt slår sig husfolket ner kring ett bord mitt i matsalen och låter sig väl smaka. Värden bred och myndig, värdinnan i svart sidenklänning med servietten knuten kring halsen, dottern ung och blomstrande. Bredvid henne kocken i förkläde och vit toppmössa — han är måg i familjen — samt en mager, utsliten kypare. När man går tar man dem i hand och tackar för maten. Det är något gammaldags gemytligt över det hela, man känner sig hemma trots Venus och Don Quixote. Vad gör det då om gåslevern (ställets specialitet) är hård och potatisen pepprad? Man har ändå haft mer nöje av ett dylikt mål än av den finaste fois gras i ett vråktigt lyxhotells pyntade matsal. Vardagslivets enkla vanor krydda rätterna bättre än överflödets alla utstuderade förkonstlingar.

Därute gassar solen över dåsiga gator. Albigen serna tyckas ta livet med ro, det är också andra tider nu än dem man läste om i skolan. Är det månne någon som ännu minns sin franska historia med dess blodiga, dramatiska religionskrig på 1200-talet? De togo namn just från denna stad. Och därför har den också fått liksom dåligt rykte, vilket den emellertid inte alls förtjänar. Ty när förföljelseerna väl voro slut togo albigen serna sig före att bygga ett

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

Överallt —
men begär
det kallt!

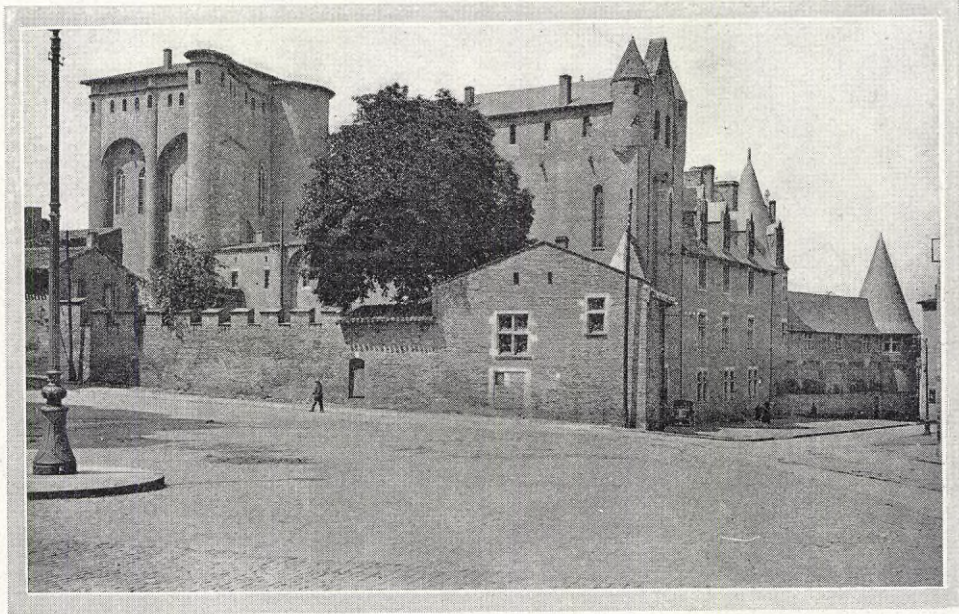
FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen nya

BILL-INLÄGGNINGAR

såsom Aptitbitar, Kungssill, Slottssill, Briossill, Turistsill, Lunchsill.

OCH EN STOR KYRKA

Biskopsgården i Albi.

av Sydfrankrikes monumentalaste minnesmärken: katedralen. Den står alltjämt på sin plats och är väl värd en avstickare från närmaste turistled. Förrän man sett den har man inte sett Languedoc.

Första intrycket är onekligen förbluffande, i synnerhet om man inte är van vid fästningskyrkornas säregna siluett. Mäktig, imponerande, hotfull reser sig byggnaden på en kulle alldeles ovanför floden. Den röda tegelstenen lyser lång väg. Med sitt egendomliga system av stråvmurar, omformade till runda torn vilka delvis inbyggts i själva ytterväggen, verkar den på avstånd korrugerad. Linjerna bukta och på samma gång är det något strängt, helgjutet över konstruktionen. Ett bastant, tjockmurat försvarsverk mer än ett gudshus. Det massiva tornet med sina båda skorstensliknande bihang och sin förbryllande blandning av robusta bågar och smäcker gotik strävar tungt mot höjden. De olika avsatserna förefalla staplade godtyckligt ovanpå varandra och hela härligheten ser ut att luta en smula.

Betraktar man själva byggnaden närmare märks det att översta takkrönet är nytt. Ända till omkr. 1850 stod nämligen kyrkan ofullbordad vid vilken tidpunkt arkitekten Daly med regeringens medgivande började sitt restaureringsarbete, helt besjälad av de bästa föresatser i världen. Han höjde hela byggnaden ungefär 7 meter och ämnade avsluta de 32 stråvtornen med lika många sockertoppstak. Lyckligtvis uppreste sig allmänna opinionen mot denna vandalisering så att de flesta topparna åter revos ner efter hans död. Murhöjningen lät man likväl vara och därför ha byggnadens ursprungligt väl avvägda proportioner förtryckts. Vilket inte hindrar att den fortfarande imponerar genom sin samlade, kraftiga massa.

Invändigt ståtär den med en överväldigande prakt, som söker sin like. Det kringbyggda koret med sitt fina, siratliga spets-

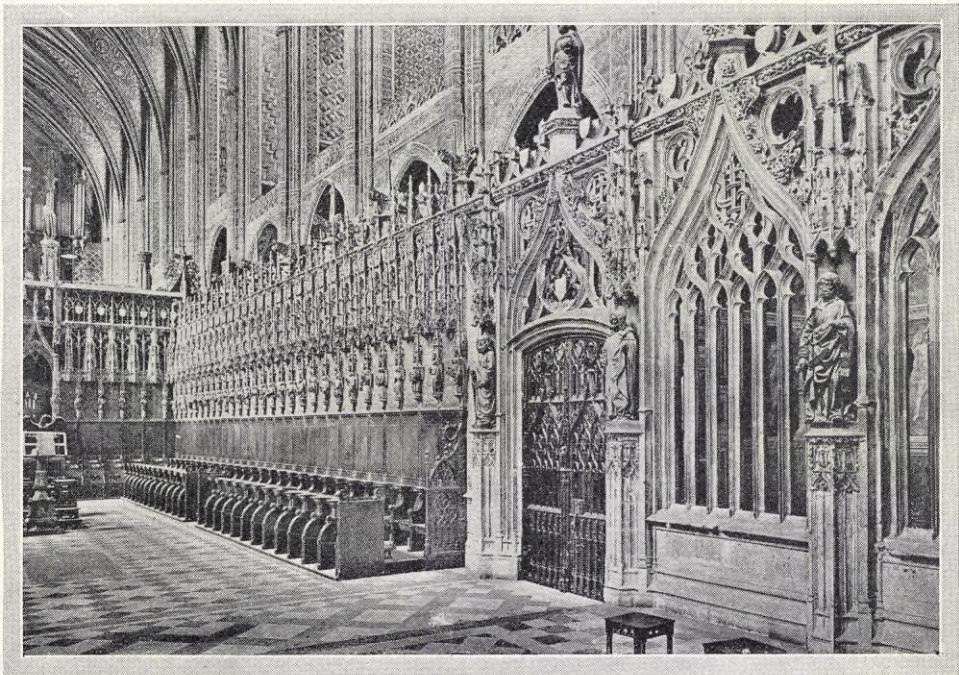
verk i sten, sina allegoriska figurer, sina vingade änglagestalter och luftiga ornament är ett sannskyldigt paradiset för den som älskar gotik. Ett rikare, makalösare mästerprov på XVI:e seklets konsthantverk är svårt att tänka sig. Det är om man så vill, fullkomligt oppåt väggarna att bygga dylika kolossalkor mitt i ett skepp och samtidigt utsmycka dem på ett rent orgiastiskt överlastat sätt; de vanställa naturligtvis helhetsintrycket och verka som om man flyttat in en främmande, mindre kyrka i den ursprungliga större, men detaljernas konstnärlighet förringas ej härigenom. Egendommeligt nog vet man ej namnet på bildhuggaren, som utfört eller åtminstone i sin hjärna koncipierat planen till arbetet. Det tillkom emellertid när Ludvig av Amboise var biskop i Albi.

En del tak- och freskomålningar äro

också med rätta berömda. Tyvärr ha dock mer nitiska än kompetenta restaureringspenslar farit rätt ovarsamt fram över många av de gamla färgerna. I mitt tycke är en illa skadad fast orörd fresk under orgelläktaren det vackraste. Den föreställer Yttersta domen och är målad med en betagande friskhet och originalitet, något påminnande om Signorellis bekanta verk i Orvieto. Den torde också stamma från samma tid ehuru konstnärens namn förblivit okänt. Man har dock anledning förmoda att han tillhört den Toulonska målarskolan vilken just då rönt starkt inflytande från såväl spansk som italienskt håll.

I Albi kan man gott tillbringa en hel dag. När man blir trött på katedralens gotik kan man gå ut och se på det yttre en gång till för att ytterligare fästa den egendomliga byggnadens utseende i sitt minne. Där finns för resten också en rikt skulpterad portal, uppförd i baldakinform, som är värd sitt studium. Och ett stenkast därifrån ligger den gamla pampiga biskopsgården med sina praktfulla tak, utsökta pannåer och väl exponerade museala samlingar. När man mitt bland allt detta dessutom hittar en rikhaltig kollektion av H. de Toulouse Lautrec's saftiga, en smula frivola Parisertavlor blir man visserligen överraskad men ej illa berörd. De tåla nämligen gott vid en förnyad bekantskap. Har man därefter tittat in i St. Salvís mörka kyrka och slutligen promenerat över Tarnbrons gamla pittoreska valvbågar är all rättfärdelse uppfylld mot samhället.

Då kan det vara på tiden att åter uppsöka sexan utanför Grand Saint Antoine, trampa på startpedalen och låta motorn för full fräs brumma iväg mot nya upptäckter på det vida fält, som heter Frankrikes historiska minnesmärken. För en skönhetsälskare är den jakten lika rolig som givande.

Detalj från katedralens inre.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst.

M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

EN CAMPINGKVINNAS DAGBOK

ELAKT OM STADSBON I FRILUFTSDRESSYR.

DET GICK EN KOSSA I EN HAGE en sensommarkväll. Myggorna surrade svagt över buskarna vid stranden av den lilla sjön och törnosorna blinkade sömnigt under dagglänka blad. På en liten rundel i skuggan av en gammal grovlemmad ek var gräset trampat och svett, en corned-beef-burk glänste upp och nedvänd mellan två tuvor, på en gårdsgårdsstör hängde en rödrandig scarf och en avbruten tältpinne stack halvvägs ut ur en enbuske. Kossan stannade förbluffad. Så dunkade hon ett stillsamt slag med svansen mot eken och beredde sig att råma ut sitt underliga fynd över nejden. Men råmet fastnade henne i bringan och hon började ivrigt krafsa med klöven under en av ekens välvda rötter. Fram i dagen kom något som hon vände och tittade på men som hon inte riktigt kunde komma underfund med. Det var en liten blå bok och på pärmen stod »Dagbok» i guld. Efter en stunds tänkande tuggade hon i sig föremålet med en from blick mot den bleka sommarhimmeln. Nedan följer en utvald del av den lilla kossans oväntade kvällsbete, det var synd om henne för hon kunde ju inte veta vad hon satte i sig.

Husby hage den 22 juli.

Äntligen har vi hittat en hage som passar oss. En riktig idealhage med en liten sjö och en pittoresk ek och en liten sten som är skapt att ställa grammofonen på. Karl har varit litet grumlig för han har aldrig riktigt haft begrepp om hur rysligt nyttigt det verkligen är med friluftsliv. Jag tänkte egentligen inte heller på det medan vi gick i sta'n, men så fick jag se en så gräsligt söt overall i ett fönster. Och det här solbrännepudret är verkligen ganska dyrt i längden och i förrgår kom Greta hem från deras camping och hade faktiskt magrat tre kilo. Och så talade jag med Karl...

Ja, så for vi då och nu är vi här. Karl hade litet mycket att bära från bryggan för jag måste ha parasollet för det var så gräsligt soligt och fräknar är det värsta jag vet, och så hade jag min hattask. Karl håller på att sätta upp tältet, det vill bara

stå halva i taget men han är så duktig och — ooooohh —

Det var alldeles förfärligt, det kom en stor tjur nerifrån stranden, och jag begriper inte varför ekar aldrig har några grenar nertill. Jag kom upp i alla fall men Karl snodde in sig i tältrepet och när han kom loss, så tog han en tältpinne och han såg ut precis som en sådan där spansk vad det nu heter och jag skrek så jag kunde dö. Och så kom det en bonde eller vad han var bakom gårdesgården och skrek »låt bli att slå koa».

Karl tror att tältet står nu. Han har hållit på i två timmar och jag har letat efter mitt cigaretttui, så jag kunde dö. Nu går solen ner i sjön, här är verkligen så poetiskt.

Den 23 juli.

Det är verkligen rysligt skönt att sova i naturen, hela civilisationen är naturligtvis alldeles onaturlig jämfört med ett litet tält i en hage, men det är gräsligt vad här är mycket myror. Det går en hel liten myrväg fram till min bädd. Jag fick lov att väcka Karl och byta plats med honom och han grälade hela tiden och sa att han ville sova, karlar är egentligen gräsligt brutala.

I dag på morgonen skulle vi inviga spritköket, det är så sött och blankt, men Karl fick tända det, för jag tror att overallen är litet ömtålig i färgen och kan någon människa begripa var tändstickorna har tagit vägen. Karl hade fyra kvar i sin ask och jag använde två till min cigarett för det blåste och Karl gruffade, och då sa jag att han kunde väl gnida två trästycken mot varann, det har ju folk gjort förr och då blev han riktigt otrevlig. I alla fall så skulle jag tända köket och så råkade jag tappa stickan och kunde jag hjälpa att det hade kommit sprit i gräset så det brann? — och Karl som läst någonstans att man släcker eld med en filt släckte elden, men jag får då säga att han kunde ha tagit något annat än min Jantzen. När hans egen badrock låg alldeles bredvid. Den är visserligen ny, men jag begriper inte hur jag skall kunna bada

utan min Jantzen, jag har en annan, men det är ju inte alls den passformen.

Den 24 juli.

Jag hann inte skriva mer i går för Karl sa att jag hade glömt burköppnaren och jag sa att varför skulle just jag komma ihåg den, och han sa att det var kvinnans sak att tänka på hushållet, men jag tycker då inte det är så värst kvinnligt med en burköppnare. Karl tog upp kåldolmarna med en sten och han fick visst litet ont i tummen, men jag läste Im Western, den är gräsligt stilig, men det är hemskt vad här är mycket mygg. Solen gassar och jag njuter så av livet i naturen, men den där tjuren som var här i går måste ha trampat i min hattask för det är hål i locket. Karl gick ned för att diska och jag gick efter och så mötte jag en igelkott och han såg så gräsligt ut så jag rusade tillbaka och sprang så fort så jag hade ikull tältet. Hur kan man nu ställa ett tält så dumt, så att folk inte kan röra sig? Karl har flyttat om det nu och jag har letat efter kaffet, det är då nedrigt att Karl skulle glömma just det, när jag faktiskt kan koka kaffe.

Den 25 juli.

Jag har inte sovit en blund för det är någonting hemskt vad det regnar på landet. Allting bara flöt omkring i tältet, det är väl underligt, när det står i boken som Karl fick, att det är absolut vattentätt. Och vi har enkom ställt det i lä i en liten grop bakom eken. I alla fall så simmade allting omkring, min stråhatt höll på att flyta ut genom dörren och mina badskor är alldeles våta, nu får jag väl aldrig folk av dem mera. Och vått granris luktar inte alls som det gör när det sitter på trä utan bara surt och otäckt. Jag sa åt Karl att han skulle skaffa en torr ruska för min pyjamas tappar alldeles färgen och han sa att han ville se den ruska som höll sig torr i det vådret. I alla fall gick han och jag skulle ta på mig regnkappan, men den måste ligga kvar på båten för jag hade den absolut med mig från stan, jag såg väl hur ovarsamt Karl bar den.

Ill. G. Chatham.

(Forts. sid. 852.)

Huru brygges

Mumma?

De gamle hade sina metoder att bereda välsmakande måltidsdrycker. En sådan dryck var s. k. Mumma, som tillredes på följande sätt: Man löser 1 à 2 matskedar strösocker i en halvbutelj öl eller pilsner. Då sockret är väl löst tillsättes en halvbutelj Carnegie Porter. Det hela blandas väl, varvid ett starkt brunt skum härrörande från portern synes på ytan av blandningskärlet. Vackrast presenterar sig denna dryck i en glastillbringare.

KVINNOR SOM ÄLSKAT OCH — SKRIVIT BREV

NÅGRA KLIPP I RYKTBARA KVINNORS KÄRLEKS-
BREV.

Kejsarinnan Alexandra
av Ryssland.

FRÅGAN OM huruvida människor skola gömma egna och andras brev och om brev äro en privatsak eller ej, den frågan ger endast tiden svar på.

Då den store skotske författaren Carlyles hustru skrev ett brev till sin man för att han, som hon trodde, hade glömt hennes födelsedag, just då skulle det ha betraktats som något både ovidkommande och grymt, om man hade framkastat frågan: vill ni att vi andra en gång i världen skola läsa detta brev och göra våra utläggningar om det? Och ändå är det väl att det finns bevarat och att vi få läsa det. Ty det ger en bild av en kvinna som älskar så som kvinnor älska — helt, uppslukande, häftigt, fordrande, hon älskar med ett ord! Och det upprättar henne, som, enligt vad vi fått lära oss ur historien, bara grälade, visserligen av kärlek, men dock uppträdde ytterst tröttsamt... Antagligen är det Carlyles maskulina vänner, och främst ungarlarna bland dem, som fått den uppfattningen och låtit den gå till eftervärlden. Det carlyleska äktenskapet var livligt... men låt oss bara läsa brevet! Låt det tala för sig själv. Det är ett sällsynt levande och vackert dokument.

»Inte en rad från dig på min födelsedag — på femte postdagen! Jag brast inte i gråt, jag svimmade inte eller gjorde något annat orimligt, så vitt jag vet, men jag vandrade tillbaka igen utan att säga ett ord. Och med en sådan storm i mitt hjärta, som du som känner mig kan tänka dig. Så stängde jag in mig i mitt rum för att inbilla mig allt som kunde vara det allra värsta. Hade du slutligen så förlorat tålmodet med mig att du beslutat inte mer skriva till mig? Hade du blivit sjuk, så att du inte kunde skriva? Denna sista tanke gjorde mig så utom mig att jag ville gå till tåget och fara till London.

Om kvinnan inte varit någon skaldinna i kärlekslyrik, så har hon dock alltid fördjupat sig i skrivandet av kärleksbrev och många ryktbara kvinnors kärleksbrev ha blivit bevarade åt eftervärlden. Sedan det knappast längre är någon indiskretion att bläddra i de gulnade bladen ha många av breven kommit ut i tryck och nu har en engelsk författare rent av samlat en hel bunt — Idun har gjort några urval i samlingen, som är både intressant, rörande och gripande.

O du milde, vilka två timmar jag hade! Och just som jag var alldeles utom mig, ropade Julia genom hela huset: Fru Carlyle! Ett brev! Och så var brevet där ändå! — — — Jag undrar vilket kärleksbrev, som någonsin mottagits med sådan tacksamhet? O käre, jag är inte lämpad att leva i världen, sådan som jag är. Jag är lika slagen av denna händelse som om jag gått igenom en attack av kolera eller tyfus. Jag kan inte ens hålla stadigt i pennan. — — Jag vill försöka tro — o, var för kan jag inte en gång för alla tro det — att med alla mina fel och galenskaper är jag kärare för dig än någon mänsklig varelse.»

De hade varit gifta i nio år, när fru

Carlyle skrev detta orimliga brev. Hon säger däri dessa ord, som bör stämma den mild mot henne, som förebrår henne att hon icke var en stilla hustru till ett geni: »Jag vet alltid, till och med när jag förefaller dig som mest överdriven, att vad som händer mig, aldrig är så svårt som jag förtjänar.»

En kvinna som säger så, är en människa, som brinner och lider — och hennes största lidande är, att hon stöter folk ifrån sig med sin lidelsefulla natur, som hungrar så efter godhet.

Säkert minnas alla hur under rösträttsrörelsens dagar det sändes ut ett antal vykort med porträtt av berömda rösträttskämpar. Bland dessa var Mary Wollstonecraft. En av de första som kämpat för kvinnors rättigheter. Hon levde i fritt äktenskap med en kapten Imlay, som övergav henne för en annan. Hon försökte då taga sitt liv genom att dränka sig, men blev räddad och blev sedan gift med W. Godwin. Ur hennes farvälbrev till kaptenen må följande anföras: hon ber honom först skicka deras barn till en viss adress, och bad honom betala kokerskan hennes lön, samt bad honom icke säga något om »den bekännelse, jag avtvang henne. Litet förr eller senare betyder ingenting. Ingenting annat än min otroliga dumhet har kunnat hålla mig blind så länge. — Jag gör inga kommentarer till ditt beteende eller vädjar till världen. Må mina oförrätter sova med mig! Snart, mycket snart har jag frid. Mitt brännande huvud skall vara kallt. —

Gud välsigne dig. Må du aldrig av erfarenhet få veta vad du fått mig att utstå. Skulle din förmåga att känna någonsin vakna, så skola samvetsförebåelser finna vägen till ditt hjärta och mitt i alla dina sysslor och dina sensuella nöjen skall jag stå framför dig, ett offer för ditt avvikande från rätta vägen.»

Men hon tvingades att återta »en hatad tillvaro». Hon skrev då ett nytt brev, han tycks ha ansett det »ogrannlaga» att besöka henne än en gång. Hon tar nu ett definitivt, ömsom föraktfullt, ömsom svidande förtvivlat, men dock hela tiden stramt avsked. Det går ut på att hon avvisar all ekonomisk hjälp av honom. Detta hans erbjudande synes henne »vara en flagrant ogrannlagenhet. Jag behöver ingen sådan vulgär tröst och jag tar heller inte emot den. Jag ville endast ha ditt hjärta. Då det är borta, har du ingenting mer att ge. Förlåt mig då om jag säger, att jag kommer att anse varje direkt eller indirekt försök att bistå mig med vad jag behöver som en skymf, jag icke har förtjänat. — Adieu. Gud välsigne dig.»

Hon var trettiofyra år då detta skrevs, 1795. Året därpå reste hon i Skandinavien och nästa år fick hon den död, hon sökt i förtid. Hon vistades i Paris under franska revolutionen för att skriva om den — en journalist alltså — och under själva denna tid, då den stora revolutionen brann, skrev hon till sin älskade: »jag har ditt hederliga ansikte framför mig — mjukt av ömhet. Litet sårat av alla mina nycker och ögonen glittrande av sympati. Dina läppar kännas då mjukare än mjukt och jag lutar min kind mot din, glömmande hela världen...» Ett par år efteråt var allt slut.

Därifrån till 1870-talet och till en drottningens brev. Ett brev från henne, vilkens långa regeringsepok skapade namnet »den victorianska eran». Det är i ett verk av R. L. Mégroz, »Letters of Women in love», som vi finna dessa indiskretioner, samlade med mycken möda till en stor volym. Så här skriver alltså drottning Victoria till sin son rörande sedermera kung Edwards deltagande i kapplöpningarna. (Forts. sid. 853.)

Jane Carlyle. Miniatur av Kenneth Macleay.

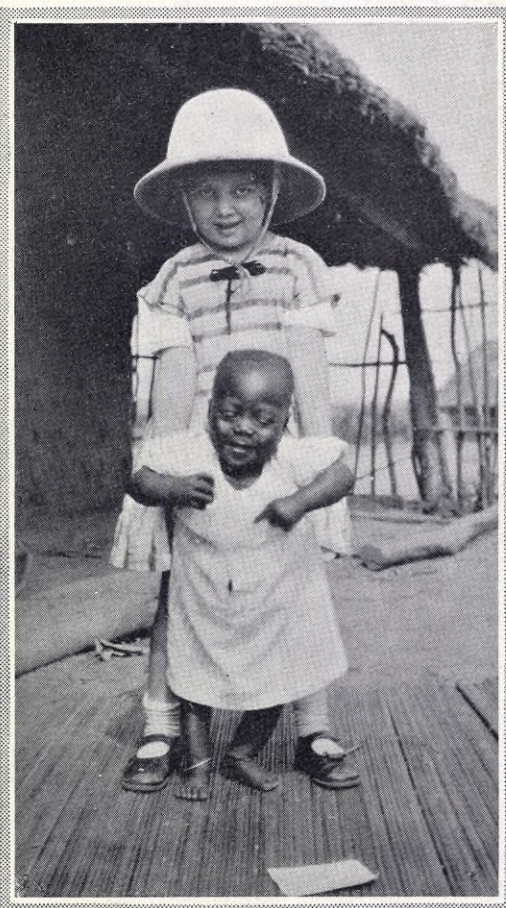

Drottning Victoria av England.

L E K A N D E B A R N

BIDRAG TILL IDUNS AMATÖRFOTOTÄVLAN.

Två lekkamrater i Kongo.

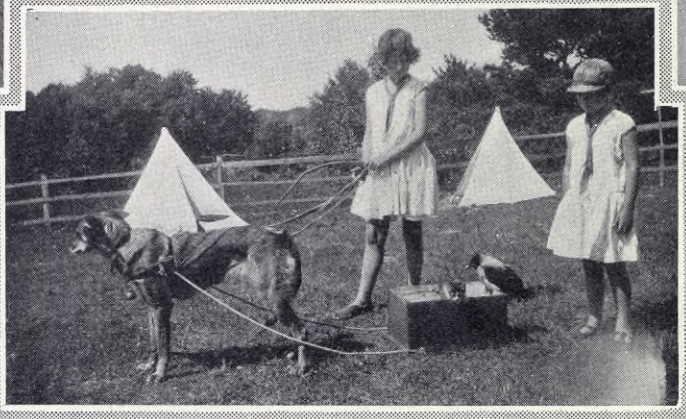
Fotografera Era småttingar när de äro sysselsatta i lek och sänd in fotografierna till Iduns amatörfototävlan. Första pris kr. 50:—, andra pris kr. 25:— och tredje pris kr. 25:—. Dessutom honoreras varje införd bild med kr. 5:—. Bidragen skola

En liten ballongförsäljare från lövmarknaden i Karlskrona.

Sommarnöje i Humlegården.

Leka häst.

— försedda med namn och adress och åtföljda av returporto, om återsändande önskas — vara Idun tillhanda före den 15 aug. och sändas under märke "Lekande barn". Här ses några prov ur den hittills insända samlingen.

D A M E R N A S   D I S K U S S I O N S K L U B B

VAR SKA FRÖKEN PLACERAS.

Framstående ogifta damers placering såväl vid bordet som i folks anseende har blivit föremål för diskussion i våra spalter. Man tycker att frökenskapet får utstå otidsenliga förödmjukelser. Se här ett inlägg:

Den fråga Idun nu senast tagit upp behöver verkligen ventileras åtskilligt. Det var glädjande redan det, att höra "Ung fru" ha de åsikter, som framkommo i hennes lilla protestskrift. Man skulle ju snarare väntat dem på den förfördelade sidan.

Själv har jag aldrig direkt utsatts för varken denna speciella form av ringaktning, medan jag var ogift, eller malplacerad kruserlighet, sedan jag fick frutiteln. Jag har, tack och lov, aldrig rört mig i de kretsar, där detta är dagliga otrevnadsfrön. Men jag har inom min närmaste vänskrets sett ett fall, som belyser hela detta efterblivna tänkande och därav följande handlande på ett ypperligt sätt. Fallet är i sin fjollighet nästan otroligt, men faktum är, att det kom inom min horisont anno 1927, vilket är ganska nära 1929, det upplysta och frigjorda är vi befinna oss i!

Den dam, som är "fallet", var anno ovan ännu

fröken. En fröken i den stabilare medelåldern. Hon var inte svenska, utan från ett av våra grannland. I sitt eget hem var denna fröken mera fru än de flesta, närmare bestämt gods- och slottsfru. Hon ägde ett stort gods — var alltså avsevärt förmögen — med mycket folk under sig och stora ägor, som hon hellre red än gick runt. Och ett slott med gäster och middagar och — ja, vi kände henne alla som den styrande och ägande och bestämmande. Och älskvärda och gästfria.

Denna högst imposanta dam hade en mängd svenska vänner i samma miljö som hon, på herrgårdarna och de stora godsena. Då och då, ganska ofta, for hon över och var deras gäst. Men sedan hon gjort det en tid, så kom hon till mig en dag efter hemkomsten, talade och sade följande: nu äntligen har jag tröttnat på det här. Jag far *inte* till Sverige mera.

Bakom dessa energimättade ord låg just den av "Ung fru" berörda erfarenheten, att fru kommer före fröken. För denna medelålders ståtliga dam med ett stilfullt yttre och gammal kultur i blodet blev det i längden olidligt med dessa i bokstavlig mening nedsättande placeringar. "Det betyder naturligtvis realiter för en vettig människa ingenting,

om man sitter vid den ena eller andra bordsändan. Men när det nu är så, att denna placerings- och ranglista är så dumt tänkt och gjord, och folk nu faktiskt fäster avseende vid den och är beroende av den, som det har varit överallt där jag har hamnat, så strejkar jag. Jag orkar helt enkelt inte med att sitta på en bordshörna och känna mig enkel och veta, att andra äro fullt medvetna om att jag är till för att enkelt placeras. Att som husets inbjudna utländska gäst placeras lägre än en ung godsägarfru från trakten, det gitter jag inte längre finna mig i."

Det är något lindrigt sagt horribelt i detta. Och man förstår, att en dam som är van att presidera som värdinna för ett otal gäster och styra över folk och gods inte har anledning acceptera vår degraderande placering. Hon kommer helt enkelt inte hit, och man undrar inte på det. Nu är hon gift, men hon kommer inte ändå: att plötsligt se sig höjd i värde, när man är exakt samma människa som förut, bara för att titeln ändrats från fröken till fru, måste äckla en klok mäniska.

F. ö. är det inte bara i fråga om placering, som detta gäller, nedlåtenhet sträcker sig betydligt längre ut. Och den är allt annat än tidsenlig.

"Vän av en ny frökenreform."

Naturligt alkaliskt
RAMLÖSA-VATTEN

Tappat direkt från källan.

Förnämsta bords- och hälsovatten.

Erhålles överallt i vårt land.

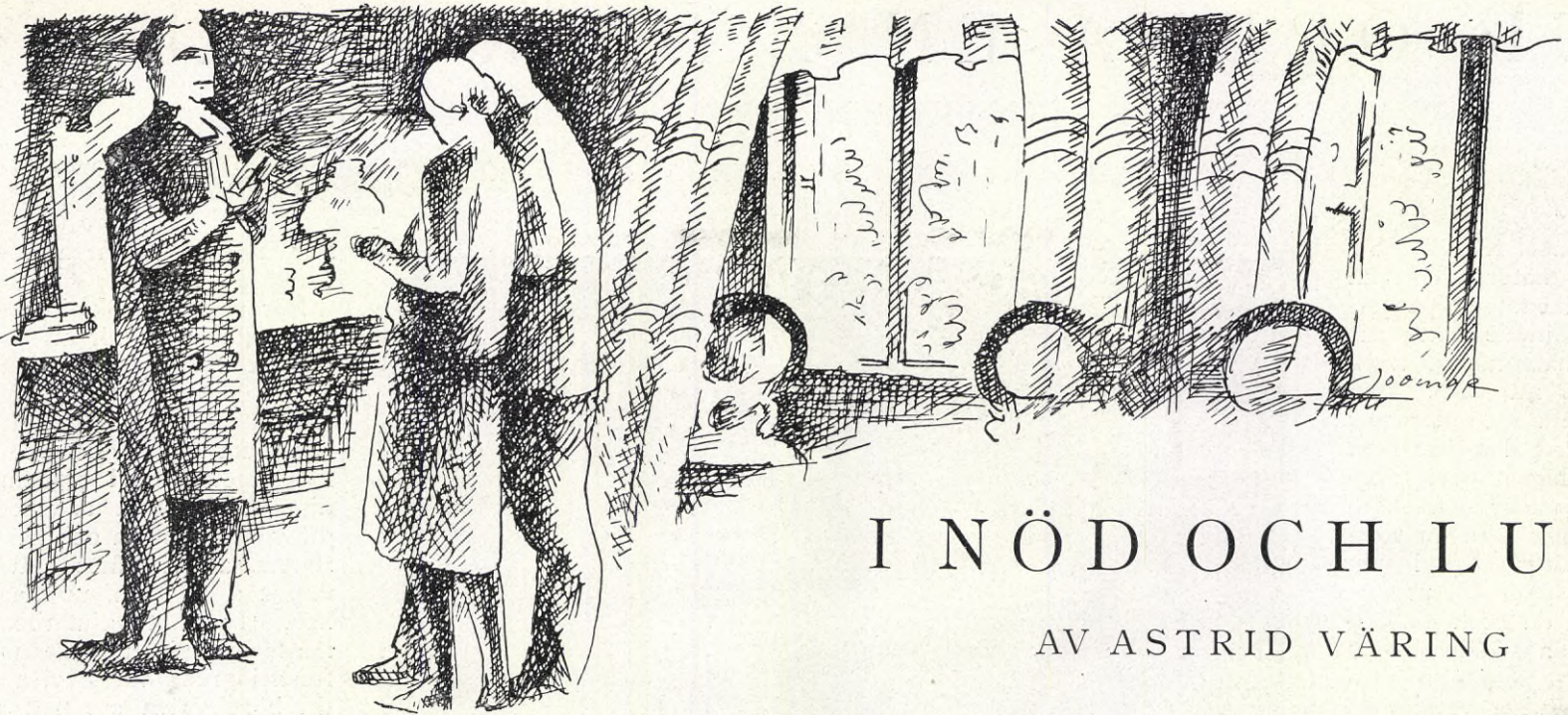

H. K. H. Kronprinsens hovlev.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

I NÖD OCH LUST

AV ASTRID VÄRING

SOMMARDAGEN LÅG PRESSANDE kvav över slätten. Mitt på dess solstekta rundel av åkrar och fält stack kyrkan upp sitt vita pekfinger mot en molnlös himmel, blytung av hetta. På andra sidan om den dammiga vägen låg prästgården och tryckte som en hare i den förvildade trädgården, där rosenbuskar och rabatter ångade av tusen kryddade dofter.

Inte en människa syntes till på gården, bara den gamla skabbiga prästgårdstaxen låg och solade sig på gruset framför trappan. Då kom gamle prosten ut på verandan. Trots värmen var han klädd i svart klädeskostym och vinteröverrock och till yttermera visso hade han runt magen svept en tredubbel gördel av samma tyg som kostymen. På fötterna bar han blanka, skinnade nya galoscher och för ögonen blåa glasögon. Försiktigt trevade han sig nedför trappan, han var nyligen opererad för starr av lindrigare art och hade ännu nätt och jämnt ledsyn. När Max hörde husbonden komma, masade han sig sävligt fram till hans fötter och tiggde om att bli hjälpt uppför trappan. Gamle prosten gav honom tjänstvilligt ett handtag i bakhasorna, som voro förlamade av ålder, och hjälpte sin gamle trotjänare in i skuggan under verandans täta vildvin.

— Såja, gossen, såja, vi börja bli gamla och skrabbiga vi två, mumlade han vänligt. Men så mulnade hans ansikte och han ställde sig bredbent på trappan och ropade myndigt.

— Pastorn, pastorn!

Intet svar kom och ingen människa syntes fortfarande till.

— Var kan han hålla hus nu igen, muttrade den gamle förargad, och hans röst nyss så blid, fick en gammalmansaktig knarighet. Gamle pastorn hade varit en kraftkarl i sina dagar, han hade aldrig förr behövt hålla sig med hjälppräst och nu pinades han av sysslösheten. Han kunde säkerligen aldrig vänja sig vid denna oberäkneliga ungdom, som kom och gick litet som han tyckte själv, som spelade tennis med apotekarns son på en bar gräsfläck mellan krusbärshäckarna och körde arrendatorns Ford, så att hönsen stodo som en bränning av vita fjädrar framför honom på de smala, stenkantade vägar. Han ryste av fasa över att behöva lämna sina väl vaktade församlingsfår i sådana ovarsamma händer. Han tvivlade på, att de skulle bli riktigt hederligt döpta, ihopvigda och begravnade av den, som tydligt sak-

nade allvar i kallet. Nu i dag till exempel skulle han se, att den slarvern glömde vigslarna!

Ingen syntes ännu till, men inne ifrån bersån hördes ett väldigt plaskande och små muntra stönanden och rop.

— Vad kan han hitta på nu igen, undrade prosten för sig själv, förargad över att ingenting uppfatta genom de skumma glasen.

— Pastor Härde! ropade prosten om igen och hans röst återfick hela den skärpa, inför vilken till och med hans förmognaste församlingsbor darrat.

Äntligen stack ett rufsigt och vått huvud ut ur bersån, mellan vars bladverk ett par kraftiga, nakna skuldror skymtade.

— Här är jag, farbror, svarade en ung och käck röst, jag tar mig bara en dusch med brandsprutan.

Prosten baxnade inför möjligheten att någon av hans bonddryga församlingsbor kunde överraska församlingens högsta andeliga föresyn i denna situation på prästgårdens helgade mark — det var bara en halvtimme till den första vigseln.

— Såå, varför kan det inte badas i ån då, svarade han strävt.

— I ån, nej tack, jag är inte ordinerad gyttjebad, jag, svarade pastorn glatt och gav sig ett par kraftiga smällar under fotsulorna för att få blodet i omlopp efter den våldsamma duschen. Så svepte han badkappan omkring sig och kom barfota klivande över gården, lång, välväxt och ståtlig, svept i sin kappa som en romare i sin toga och med det våta håret lockande sig över hjässan. Framför köksbron mötte han den ena prästgårdspigan, hon glömde niga för att bara stirra.

— God middag, Lina, hälsade pastorn i hennes ställe vänligt.

Då klövs hennes mun av ett brett leende och hon knixade, så att kjolen slog mot stentrappan.

Tur nog uppfattade prostens skumma ögon ej riktigt detaljerna i sin vice pastors toalett, han såg endast något fotsitt och fladdrande vitt svepa sig förbi, men han hade en känsla av att denna dräkt bättre passat de gamla patriarkerna än en nutida andens väktare, för vilken den svarta färgen bäst lämpade sig i anseende till tidens allmänna hopplöshet.

— Borde inte bror — hm — hålla en smula mer på sin värdighet inför folket, var emellertid det enda han"lät undslippa sig.

— Värdighet, prat, snälla farbror, svara-

de syndaren glatt, vi leva i demokratiska tider, då en präst också får lov att vara människa. Ja, jag tror, till och med att han måste vara det för att åter kunna nå sina fattiga, syndiga medmänniskor.

— Jaja, men det alltför mänskliga skola vi motstå, bet prosten myndigt av. Men nog om det — du glömmer väl inte vigslarna? Erik Person är en av mina äldsta och mest ansedda församlingsbor, till honom får du hålla stora bröllopstalet du vet. Maskinisten kan ju också få sig några ord fast hon är en slampa, men felsteget är ju gammalt nu, det tredje paret är det däremot inte så noga med. Har du paperen i ordning?

— Ja naturligtvis, svarade den unge en smula otåligt över all denna omständlighet och räddade sig in i förstugan.

— Ordning, tänkte han harmset, där han tog trappan i tre skutt, det skall gubben tala om, har jag inte fått slå ihjäl två av hans församlingsbor i kyrkböckerna i dag? Hade jag inte kommit hit hade väl Backamogumman fått leva i evighet, hundratio år som hon var enligt boken.

Men så glömde han allt annat inför det, som förestod. Det var inte alla expeditionsdar det kom vigslar, men i dag skulle det bli tre. Och den unge pastorn hade inte tjänstgjort mer än några dar ännu och var inte förhärdat inför sitt kalls storhet, de löften han skulle stadfästa syntes honom lika betydelsefulla som de förmodligen voro för parterna själva. Det var nästan som om han trodde, att det var hans egen sinnesstämning inför vigseln, som var den avgörande för just det parets lycka. Under de dagar han tjänstgjort, hade ingen vigsel förekommit, det var således första gången han skulle stadfästa det viktigaste löfte människor kunna ge varandra. Han hade ämnat ta sig en stunds beredelse i bön inför det, i stället hade han tagit sig en dusch. Började han redan slappna till eller var det bara för att det första brudpar han skulle sammanviga var den gamle girigbuken Erik Person och hans halta sömerska?

— Vad i all världen skall jag säga dem i mitt tal? tänkte han rådvill.

Tanken gjorde honom nervös, så att han hade svårt att få bukt med den nystruktura prästkragen, den tjocka, svarta klädesrocken kändes också som ett pansar i hettan.

— Det skulle vara beredelse och prov

Ill. T. Jovinge.

(Forts. sid. 854.)

HUR ORDNA EN NÄCKROSDAMM?

NÄR MAN ÄR SIN EGEN TRÄDGÅRDSMÄSTARE

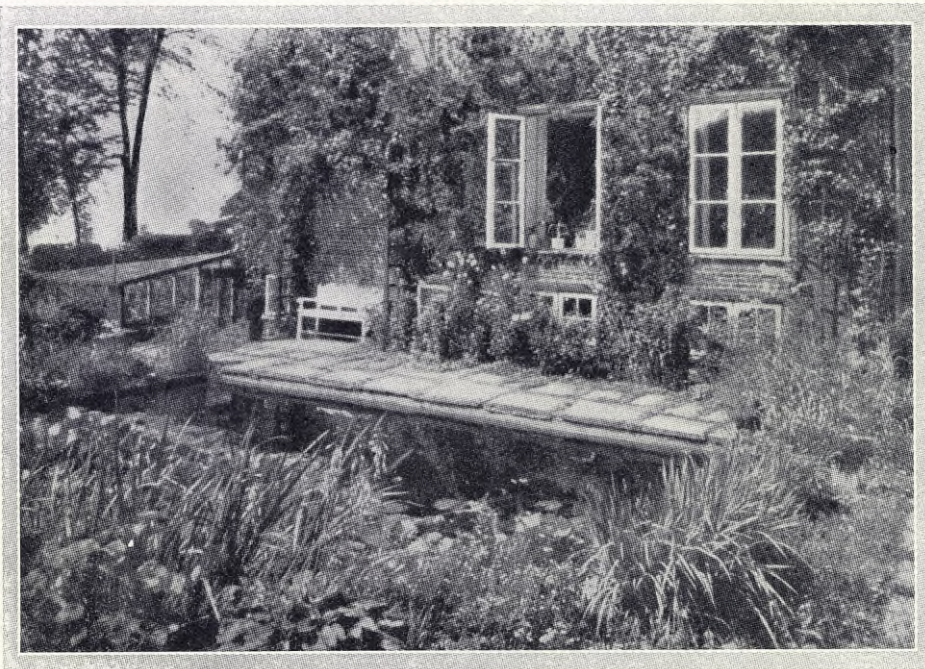
AV TRÄDGÅRDSARKITEKT GÖSTA REUTERSWÄRD.

MAN KAN KNAPPAST fatta att naturen ordnat blomsterrikedomen på jorden så minutiöst att där icke lämnats någon fläck bar utan att varje liten plats försetts med blommor och grönt. Sällan blir man dock så häpen över växtlighetens under och skönhet som när man en sommardag sätter ekan i sjön och sakta glider ut ur vassen, förbi de brokiga, lätt-skrämda dagsländorna och så plötsligt som i en saga ser framför sig vattenytan täckt av vita, stora näckrosor, som av ekans vågor höja sig sakta upp och ned som lyftade av en osynlig hand utan att en vattendroppe får tillfälle förstöra blomprakten. Kanske därför att vi så ofta se denna underbara syn på våra små sjöar, gör sig behovet ej så ofta gällande att överflytta de härliga näckrosorna till trädgården eller är det måhända undran hur detta skall tillgå som avhåller mången därifrån? Så mycket är dock säkert att såväl i England som Danmark nästan i varje större villaträdgård anordnats en liten sjö eller damm, där röda och vita näckrosor glädja ägaren med sina vackra blommor och blad, ja bladen äro i sig själva så vackra att de alltid erbjuda en verklig fröjd för ögat. I själva verket äro dessa naturens under icke svåra att överflytta till och med i den mindre täppan, som mången kanske tror, blott anspråken ställas därefter. Som bilden (nertill t. h.) visar kan man mycket väl t. ex. sänka ned en tät vattenfylld tunna i en gräsmatta och där plantera ett näckrosbestånd, som i denna lilla trånge bassäng kan finna sig utmärkt väl tillräta, växa och blomma frodigt. Naturligtvis leva dessa märkvärdiga växter icke enbart av vatten, som mången tror, i botten på tunnan måste också finnas god gödselblandning, dy och lerjord.

Sättas pretentionerna på näckrosdammen högre och man önskar sig en riktig liten miniatyrsjö i trädgården, stiga både omkostnader och arbete, men naturligtvis jämsides därmed glädjen, ty i så fall blir man också i tillfälle att samtidigt erbjuda alla andra

Näckrosor i en skål.

Damm invid villan.

Många av Iduns läsare ha en trädgård, större eller mindre, och andra fundera på att anlägga en. Till deras tjänst har Idun som sin medarbetare förvärvat trädgårdsarkitekten Gösta Reuterswärd, som i en serie artiklar kommer att behandla trädgårdens problem, idéer och nyheter och bistå trädgårdsmästaramatören med sin sakkunskap.

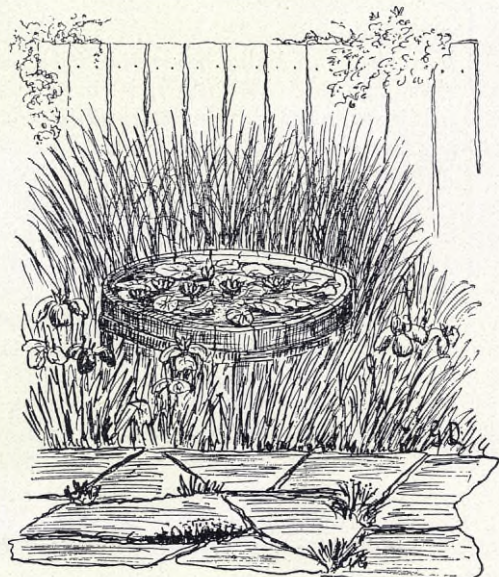
vattenväxter plats i sin lustgård. Rinner ingen bäck förbi som man kan hejda i dess lopp, utgräva och omdana till en liten sjö, är man nog tvungen att låta gjuta den blivande bassängbotten av cement, därest man ej skall befara att vattnet så småningom skall sippra bort. Givetvis kan man också försöka att stampa blålera så fast vid sjöns sidor att intet vatten kan slippa igenom, men detta arbete krönes dock icke alltid med framgång. Cementbassängen tilltäckes helt och hållet av jord, så att intet spåras av det konstgjorda arbetet och kring kanterna planteras alla möjliga växter, vilka just älska att dricka mycket vatten i sommarhettan såsom t. ex. Calta palustris och Spirea. På så vis uppstår en dubbel vattenflora, den vid stranden och den i vattnet och vill man än mer förmedla dessa, leder man en liten spång över sjön så att tillfälle erbjudes att även plocka de vackra näckrosorna. Har sjön anlagts rätt stor kan gärna floran utökas genom att även där plantera den vackra vattenklöver och vattenranunkeln. Vid val av näckrosor finnes en hel del arter att välja på såväl röda, gula som vita, stora som små. Den högröda James Brydon och Escarboucle kunna särskilt rekommenderas och för smärre bassänger den gula dvärgformen Nuphar lutea. Övergå vi så till de stora, stela bassängerna, som ha till ändamål att arkitektoniskt uppbygga en plats, så böra desamma alltid placeras så att man obehindrat kan komma och gå alldeles intill dess kanter, således icke i mitten av en gräsmatta. Vidare böra de hårda cementkanterna alltid täckas av kalkstensflisor, som skjuta fram över vattenytan, varigenom en mörk skuggkant upp-

står mellan stenarna och vattenspegeln.

När vi nu försökt intressera våra läsare för att anlägga en liten damm, känna vi oss också skyldiga att berätta vad det kostar att låta gjuta upp en sådan c:a 2×4 meter med 75 cm. djup. Vi börja då med grävningens arbetena och konstatera, att vi måste gräva upp c:a 16 kbm. ur marken, ty allt gjutarbete måste nämligen ligga på frostfri grund varför vi alltid böra gräva oss ned 1 meter under dammbotten och sedan fylla denna del med grova stenar. Vidare antaga vi den uppgrävda jorden kan komma till användning så att vi slippa ifrån all dyrbar borttransportering och notera arbetet med grävning till ett värde av 4:— kronor kbm.

Vi få alltså siffran	64:—
Beräkna så för inköp av litet utskottsvirke till formsättningen	40:—
och för hjälp med formspikningen	30:—
så återstår endast gjutning och sten till grund. 8 kbm. sten till grund notera vi till	48:—
och gjutning med blandning av 1 del cement till 3 delar grus får vi nog betala med c:a 50:— per kbm. och då dammen rör sig om 12 m.×25 cm. breda och 8 kvm. botten, blir det i allt 5 kbm. à 50:—	250:—
Anse vi sedan att vi vilja ha skiffer eller kalksten till att täcka av bassängkanten med kostar detta	75:—
Men det är inte slut med utgifterna ännu; vi måste ha en bottenventil så vattnet kan tappas ut på hösten och ett breddavlopp för överflödigt vatten samt en ledning med vatten till bassängen. Vi notera för säkerhets skull härfor	100:—
Nu är det slut och summan lyder på kronor	607:—

Dock få vi ytterligare räkna med växter och jord för en 75 kronor. Näckrosorna äro nämligen inte så billiga. Vanligtvis kosta de 10:— kr. per styck. I den lilla korg vari de vuxit försändas de och denna sänker man sedan ned på botten av dammen, som man förut fyllt med lerblandad mylla och brunnen kogödsel.

Tunnan som näckrosdamm.

HUR GÖRA ETT ELEGANT TÄCKE?

PLANER FÖR VINTERNS PRESENTER

DEN NYTTIGA SIDAN.

DENNA GÅNG TVEKAR jag mellan något utsökt och billiga köksgardiner...

Sommarens sista del är den tid, då man börjar så smått tänka på det stora handarbetet och hemmets rustande, när man skall installera sig mot mörkret. Ibland är rustandet lätt — ett flickrum jag känner till rustades med gardiner, två dukar och nytt överdrag på soffan för tjugotvå kronor och det var ändå inte det billigaste. Men det var riktigt, blått och vitt, som porlin och det var bara att lägga gardiner och dukar under maskinen och trampa på... Tyget dekorerade sig själv och står förunderligt väl mot solen. Köksgardinerna skulle vara på ett annat, litet stadigare sätt — men vi tar väl det utsökta denna gång!

Ett lätt, men varmt, underbart täcke av taft, en sådan där halft om halft lyxtingest, som man kokett lägger över sig, då man vilar på soffan eller i en bekväm fåtölj »tar emot» under konvalescensen.

Har ni någon sidenklänning? Eller kan komma över en stor stuv? Eller vet att man kan lita på en viss taft — ty då är den som skinn så stark. Av detta skall det göras ett platt täcke. Fodrat antingen med silverlamé (jo jag tackar jag! Men det skulle vara ifall det finns en klädning att ta), eller tunt ylle. Täcket skall vadderas. Det tillgår i detta fall så att man täcker det med ett lager flanell eller mellanfoder, därpå träcklas fodret och de tre tyglagren träcklas härs och tvärs — i detta fall med fin nål och silke för att icke lämna märken i sidenet. Mönstret ritas först upp — vik taften så att ni får mitten. Gör en ring i mitten, 15 cm. i genomskärning, gör innanför denna en liten ring. Sy ringarna med små förstyggn för hand. Ringen är mitten på en blomma. Från blomman utgår fyra öglor (blad), som bestå av tre öglor vardera. Den yttersta ögla är 45 cm. lång och 30 cm. bred på den bredaste delen. Utanför denna blomma går så fyra ränder, som korsar varandra i hörnen, det är c:a fem cm. mellanrum mellan dessa raka ränder. All syning göres för hand med förstyggn i sidenets färg — här är använt dubbla rader stygn. På avigsidan syns det kulörta silket på fodret, men det gör ingenting att färgerna här

Vilotäcke av lackröd taft med foder i silvergrått.

En lyxtingest, något utsökt i presentväg, rekommenderas denna gång åt våra sykunniga och härdiga läsarinor av Cecilia med nålen.

avvika från varandra. I ytterkanten viker man in rätan mot avigan och fällar. En platt kudde av samma material som täcket vore vackert, i synnerhet om garnityret användes till en vilobädd — den där halvtimmen, som vi alla behövde vila oss mitt på dagen...

En annan idé är följande.

Här skall också taft användas. Taft är bra, därför att det är så brett, men crêpe de chine är annars också ett lämpligt material.

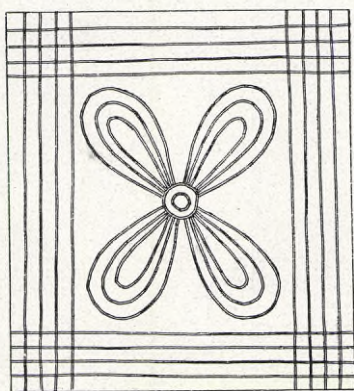
Täcket är $1\frac{1}{4}$ meter brett och 1,60 långt. Det är fodrat med flanell, alltså icke vadderat. Yllefodret i sidenets färg. Täcket prydes mitt på av ett stort spetsmotiv, av file i ecrufärg, som sys på med små förstyggn, icke endast i ytterkanten, utan längs det inre mönstret dessutom. Det påsys icke på mitten, utan 45 cm. från övre kanten.

Fodret, som är något mindre än sidenet, sys mot varandra runt om så att taften vikes över fodret. Så vikes den nedre delen, den som är »störst», från spetsmo-

Vid fönstret.

Samma måne glider
stilla över himlens valv.
Silar in och smeker lätt
vilda vinets
skira broderi.
Samma måne
har väl ständigt lyst.
Milda väsen, varför synes
annorlunda du mot förr? —
Är du bortbytt,
är du väl en nyskapt måne?
Den som i min ungdom lyste
var ju blank och röd.
Denna måne — är den död?

DAGMAR STENBERG.

Mönsterschema till vadderingen.

tivet räknat, upp åt avigsidan i en fäll, 35 cm. bred. Denna breda fäll bildar ett slags fotpåse. Det är vackert att udda ut den i tre stora tungor, så som diagrammet visar, den bredaste tungan i mitten är 65 cm. bred. Vackrast är också att runda av de övre hörnen. Man syr först tungorna och klipper sedan bort det överflödiga och fällar in sidenet mot fodret. Ytterst bör sedan kastas en snodd av silke, för att ge en smula tyngd åt täcket.

Modellen var i rosa, men guld-gult vore vackert och reseda-grönt. Man kan använda ett enklare material, nämligen poplin, vilket gör sig bra, likaså finns det lämpliga lätta möbiltyger.

Även här borde ett par små lätta kuddar höra till, gjorda av samma material som täcket. Detta täcke är som man ser, lättare gjort än det förra och ändå en alldeles utsökt och nyttig sak. En fin present åt en äldre dam eller åt en sjuk.

Ännu en annan fältidé, om man så kan kalla det, är att göra den av kasha eller liknande mjukt ylletyg, som har tillräcklig bredd. Då fodras den inte alls, utan kantas upp med ett band, gärna ett blomligt eller handvävt. En dylik filt är lätt att lägga undan, då den icke användes, den kan sys av elegant material och ser inte så ledsam ut som en ordinär filt. På en resa tar den mycket mindre plats än en vanlig filt, dessa äro så tunga, att man ju alls inte kan ha en sådan med annat än i en bärrer.

Om man äger en bit brokad, kan man göra ett praktfullt överkast för vilobädden — men som fallet brukar vara med användning av »rester», kosta tillbehören en del. Mitten, hur stor den nu är, skall nämligen kantas med en bård av sammet, som rynkas på snodder, så som det för ett par år sedan var modernt att göra med stora kuddar. Man behöver endast ha en snodd mitt på sammetsbården och en ytterst. Hela täcket fodras sedan med siden. Som här icke förekommer någon vaddering, kan man sy blytyngder i de två nedre hörnen. En kudde kan även här göras efter samma system.

Detta var alltså det utsökta! Nästa gång något mindre flärdfullt.

CECILIA MED NÅLEN.

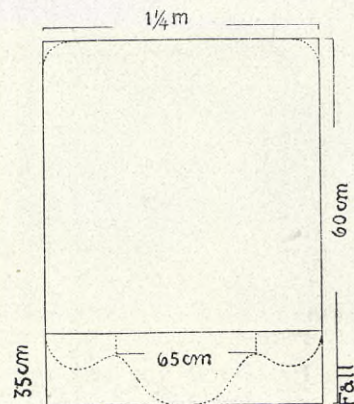

Diagram för överkast med fotpåse.

ÖSTGÖTSKOR FRÅN FEM SEKLER

EN VACKER OCH VÄRDEFULL UTSTÄLLNING.

På grevinnan Alice Trolles initiativ har i Linköping arrangerats en utställning, som visar porträtt av östgötar under fem sekler samt möbler och andra föremål från samma tidsperioder. Idun har från utställningen samlat några porträtt av berömda östgötadamer. Stenhardt, Linköping, foto.

En Breda från 1799, porträtt av grevinnan Magdalena Charlotta Klingspor på Grönlund.

J. Pijhlows porträtt av fru Ementia Urlander, maka till brukspatronen på Gusum. "Miajebild en face i pudrad peruk med smycken, grå klänning, blått draperi." Målat 1755.

M.E.B. — Maria Eleonora Banér, 1651 förmäld med riksrådet friherre G. Posse, i all sin stela prakt.

En akvarell från 1853, signerad Nils Andersson. Porträttet föreställer kontraktsprosten och hovpredikanten Anders Cnattingius' kusin och maka Ulrika Matilda Sofia.

Grevinnan Wilhelmina Douglas, sedermera gift med kapten Johan Ehrenborg på Stjärnorp, där porträttet nu finnes hos grevinnan Anna Douglas.

D R U K T I G A T J A R D A S M E R

NÅGRA HÄNDELSER I VECKAN.

Vår utmärkta ryttarinna konsulinnan Horngren har hävdat sig i internationell ridtävlan i Saumur och fått flera fina placeringar samt blivit utnämnd till champion i fälttävlan.

Vid de senaste ridsporttävlingarna på Jägersro gjorde damerna stor succés. Fru Lithander på Red Flash — se bilden ovan — hemförde de vackraste segrarna; i medelsvåra prishoppningsklassen blev hon etta i konkurrens med herrarna. Ohm, Malmö, foto.

Fröken Sigrid Oxenstierna, som utbildar sig till målarinna, har nyligen fullbordat en altartavla, avsedd för Hömbs kyrka i Västergötland. Magnusson och Svensson, foto.

En ung svensk dam, fröken Maud Thofelt, har blivit korad till skönhetsdrottning bland badgästerna i den tjecko-slovakiska badorten Teplitz. Pietzner, foto.

Brita Hazelius är segerrik i simning och skall nu försvara Sveriges färger i landskamp med Tyskland. Modin, foto.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

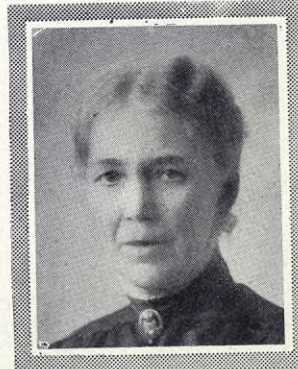
HARRIET BRUSEWITZ.
Fröken, Bramsgården, Hofva.
Dotter till expeditionsskreteraren Carl Brusewitz och hans maka, f. Rahmn.
80 år den 8 aug.

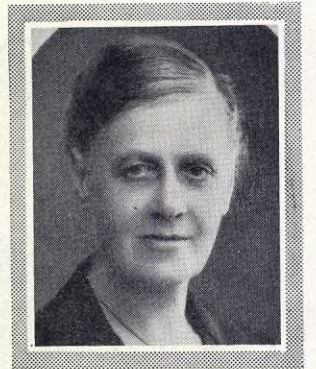
ANNA TAMM.
F. Enell, Stockholm. Änka efter kontrolldirektören fil. dr. Adolf Tamm.
80 år den 8 aug.

EMELIE SJÖSTRAND.
F. Wadstein, Stockholm. Änka efter kyrkoherden dr. J. A. Sjöstrand.
75 år den 4 aug.

SOFIE NORDQVIST.
F. Petree, Södertälje. Maka till f. d. postmästaren Olaf Nordqvist.
70 år den 4 aug.

EBBA HERRMAN.
F. Bergensträhle, Söderköping. Änka efter sjukgymnasten Carl Hjalmar Herrman.
65 år den 2 aug.

MÄRTA DAHLBERG.
F. Gyllenkrook, Råsunda. Maka till disponenten Frans Dahlberg.
65 år den 8 aug.

HENRIETTE WESSBERG.
F. Bagge, Börringe. Maka till kontraktsposten Edvard Wessberg.
60 år den 3 aug.

ANNA TROLLE.
F. Leijonhufvud, Trollenäs. Maka till överhovjägmästaren friherre Nils Trolle.
60 år den 7 aug.

SIGNE RUNDGREN.
F. Öberg, Karlskrona. Målarinna. Maka till marindirektör K. Rundgren.
60 år den 8 aug.

ELIN EWERLÖF.
F. Samuelsson, Söderhamn. Maka till disponenten Erik Ewerlöf.
55 år den 2 aug.

LISA BEY.
F. Jonasson, Malmö. Maka till postmästaren C. A. Bey.
55 år den 3 aug.

THALMAI THURDIN.
F. Håkansson, Härnösand. Maka till arkitekten lektor Albert Thurdin.
55 år den 5 aug.

CLARA ABRAMSON.
F. Dahl, Västerås. Änka efter godsägaren Erik Abramson.
55 år den 6 aug.

ELIN ANDERSON.
Fröken, Göteborg. Kontorist och barnavårdsman.
50 år den 27 juli.

LOUISE ELMQVIST.
F. Ahlberg, Svedala. Maka till postmästaren Viktor Elmquist.
50 år den 4 aug.

GUNHILD THÖRN.
F. Engström, Vissefjärda. Maka till kontraktsposten Arnold Thörn.
50 år den 6 aug.

GERDA JACOBSON.
F. Gyllensvärd, Stehag. Maka till godsägaren E. Jacobson.
50 år den 7 aug.

CECILIA BENEDICKS.
F. af Geijerstam, Stockholm. Maka till professor Carl Benedicks.
50 år den 8 aug.

BETTY ERICSSON.
Maka till stadsingenjören F. G. Ericsson, Västervik.
50 år den 8 aug.

GERDA NORLIN.
F. Östrand, Eksjö. Maka till kapten O. Norlin.
50 år den 8 aug.

Havregrynskakor.

I ägg
I kkp. socker
3½—4 dcl. ångpreparerade havregryn

I struken tsk. Rumford
bakpulver
75 gr. smält smör el. margarin.

Beredning: Ägget vispas med sockret, havregrynen blandas väl med bakpulvret och sätts till; sist nedröres det skirade, avsvalnade smöret. Smeten formas med skedar till klickar, dessa läggs på väl smord plåt och gräddas genast rostgula i medelvarm ugn.

E N F L Ä K T F R Å N S K O G E N

SKOGSVÅRDSMÄNNENS DAMER BERÄTTA OM SITT OCH VÅRT.

Mrs Henry Baldwin.

VID DEN STORA INTERNATIONELLA skogsvårdskongress, som i dagarna avhållits i Stockholm har ett flertal av de utländska delegaterna varit åtföljda av sina fruor. Största intresset har varit knutit till m:me Shawki Bakir, engelska men gift med en egyptier. M:me Shawki Bakir har i fullaste mening tagit konsekvenserna av sitt giftermål med en Nillandets son: hon har övergått till Islam, visar sig aldrig obeslöjad i sitt nya hemland o. s. v. Att det senare är ganska påkostande för en västerländska, visar hennes förtjusning över att få avlägga slöjan under resor i Europa. En annan dam, som fäst uppmärksamheten vid sig är den unga doktoringenjören Erica Goldbach från Prag, som deltagit i kongressen i egenskap av yrkeskvinna. Det är ju ännu så länge sällsynt att damerna fastna för skogsvårdens problem. Doktor Goldbach vägrar

Sommarens största kongress i Stockholm, skogsvårdsmännens, är förbi. Herrarna hade i stort antal tagit sina damer med sig och Idun sammanträffade med några av dem, som berättade en del av intresse om sitt och vårt.

emellertid envist att omtala varför hon kommit in på sitt gebit.

Det stora landet i väster, har skickat ett flertal representanter för sin skoglige forskning, bland dessa professor Toumey som åtföljes av sin maka, en ståtlig, gråbårig dam, typen för en kultiverad amerikanska. Mrs Toumey tillhör också en av Amerikas äldsta och förnämsta släkter.

— Jag tyckte det var så roligt att få följa min make till denna intressanta kongress», berättar mrs Toumey, jag har alltid intresserat mig så mycket för hans arbete. Varje sommar följer jag honom flera månader i de skogar, där han har sina experimenttytor. På vintern är jag bosatt i New Hawen, en vacker och livlig stad, typisk universitetsstad. Jag önskar jag kunde berätta för er hur angenämt livet är i en amerikansk universitetsstad! Det är ett helt annat Amerika än det som möter européen i de bullrande storstäderna. En rik andlig atmosfär, rofylld på samma gång som den är laddad med intellektuell spänning och liv. — På vintrarna sysslar jag med mitt hem och mina blommor — vi amerikaner älska blommor — och sist men icke minst mina klubbar. Vi ha bl. a. en universitetsklubb, med uppgift att ta hand om de unga professorsfamiljer som komma som främlingar till universitetet, ofta från andra sidan av kontinenten. Det uppskattas mycket, framför allt av de unga fruarna. Apropos det, så tro

inte att alla våra unga flickor tänka och känna som bortsämda miljonärsdöttrar eller filmstjärnor i Hollywood! Den amerikanska unga kvinnan är arbetsam och ambitiös. När hon slutat sitt college, tar hon en plats, men lämnar i allmänhet denna, när hon gifter sig vid 22—23 års ålder. Sedan ägnar hon sig åt sitt hem, som är praktiskt inrett och därför icke tar hela hennes tid, och varför skall hon då neka sig att dansa, sporta och köra bil medan hon ännu är ung? —

— Jag beklagar men jag är bara svenska, skriattar mrs Henry Baldwin, också maka till en amerikansk kongressdeltagare. Jag lärde känna min blivande make när han studerade vid Skogsinstitutet här i Stockholm. Nu har jag bött 6 år därute. Hur det känns att komma som ung nygift jägmästarefru till U. S. A.? Jo, jag hamnade i en urskog. Vi bodde i en liten koja vid en liten sjö och om dagarna följde jag min make med stångklave och tillväxtbör. Nu bo vi i en liten arbetarstad av amerikansk genomsnittstyp, fula träba-

Mrs Toumey.

Fru Ragnhild Eide.

R U T I N E N S L O V O C H Å R E N S

AV VERA von KRÆMER.

LÅT OSS LÄGGA VÅRA SMÅ HUSLIGA synpunkter på tingen så förstå vi varandra så bra! Vi som inte lyfta vingarna till flykt som örnar, utan bara nöja oss med att genombävas av glädje, när vi se en bit regnbåge och verkligen ropa till varandra, eller ha det som samtalsämne, om vi någon gång få se en hel regnbåge, en bro över himlavalvet, en obruten bro från ena fästet till det andra!

Således. Nu går det nere i köket en person och styr. En semestervikarie. Sedan jag själv vikarierat i tre dagar, varav en gick med tillkämpad hurtighet inför jämförelsevis lätta sysslor, en förflöt huvudsakligast på stup under manipulationer med ett täppt avlopp och den tredje tillbraktes i nära nog feberyrsel som resultat, där avloppet blev till en barnsjö i miniatyr med alger, som vajade för de kemikalier, jag förgäves sökte förinta algerna med.

Så kom då den efterlängta. Varje litet åldrad kvinna, som långsamt kom vandrande på den solstekta vägen, vandrande på ganska breda kängor och med trött gång, möttes av våra spanande blickar och vi ropade till varandra — där kommer hon!

Äntligen kom hon.

En gammal människa. Jag skriver ut detta fruktade ord. Gud vare lov, en kvinna, som åldrats i sitt kunnande, ingen

gröngöling. Ingen kall, okunnig liten gröngöling utan handlag. Utan en kvinna, som arbetat ett helt liv och kan sin sak. Det är inte alla gamla, som kunna något, men nästan de flesta! Sätt er in i vad det betyder, alla som behöver mat och dryck, kläder, sömn, hissar, bilar, hus att bo i, att det finns folk med seghet, tålmod, ihärdighet och handlag, som hjälper till med allt detta.

Det kom en person och hälsade på en av de tre dagarna. Jag glömde att bjuda honom på cigaretter eller whisky, jag bjöd honom ut i köket till avloppet och klagade under falska fraser: »Ni ska naturligtvis inte uppehålla er med det där, jag vet att ni har någon som väntar på er... För all del bry er inte med det...» Han hade mycket skickliga grepp och fick liv i bakterieharden och han sade: »Jag har varit van i åratal att ta i med allt möjligt.»

Vad det lät tryggt. Att bara lugnt göra sitt bästa och kunna göra det, för att man är van.

Vi ha ju alla vissa handgrepp vi fått nöta in. Somliga sy flinkt, andra skriva fört för hand, andra kunna låta händerna flyga över tangenter, piano- och maskin. Ett sådant handlag, som endast vinnes genom års innötande, är ett kapital. Och har man väl vunnit det, sliter det inte. Det är tvärtom en stor tillfredsställelse, en känsla

av att vara hemma, när man sätter sig till med det man gör bra och fermt av vana.

Ju äldre man blir, desto lättare och säkrare gör handen detta, handen och hjärnan, med erfarenhetens hjälp. Det betyder ålder. Varför äro människor så rädda för det? Henry Ford, som sysselsätter över 120,000 människor i Detroit, har sagt, att med idel ungdom kunde han inte reda sig. Han behöver erfarenhet. Och av dessa etthundratusen är det dubbelt så många över trettio som under och av de mellan 50 och 60 år har han nära 6,000 starkt sysselsatta medarbetare, och mellan sextio och sjuttio 680 stycken! Ingen är gammal så länge han lär, säger Ford. Ingen är gammal, säger den som skriver detta, så länge han har handlaget.

Det råder just nu i tal och toner en viss flirt med ungdom, det beror på att ungdom nu för tiden får vara vackrare och gladare än förr. Det är den väl unnat. Vår tids ungdom skall inte, som de som nu äro i medelåldern, behöva konstatera den mindervärdighetskänsla, som inplantades i oss när vi voro aderton år.

Men både de som föra ordet ungdom på tungan och de som verkligen äro unga, bli äldre, dag för dag, i flygande hast.

Och då skola de vara välkomna — med sin påhittighet, sin erfarenhet och sitt vunda handlag.

Två gånger om dagen

skall hyn behandlas med Gahns Faréna-Crème. På morgonen bestrykes ansikte, hals och armar med den välgörande skönhetscrèmen, som samtidigt med att den skyddar Eder hy under dagen, utgör ett idealiskt underlag för puder. — På kvällen masseras Gahns Faréna-Crème in i hyn och motverkar på så sätt uppkomsten av finnar, rynkor och narighet. — Hyn bibehålles ung och fraiche. Välj till Eder hudcrème Gahn Faréna-Crème, som är så beskaffad att den tjänstgör såväl till dag- som nattcrème.

Gahns
Upsala

Kungl. Hovleverantör

FARÉNA HAVRE-CRÈME

Till salu överallt
i tuber à kr. 1:—
i burkar à kr. 2:50
i lyxburkar à kr. 5:—

Olycksfall- och sjuk-, Skadestands-, Automobil-, Motorcykel-, Glas- och Vattenskada- FÖRSÄKRING

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

DE UPPBURNA UPPSALA FABRIKATEN

— av varje husmor kända för sin utsökta arom: —

KUNGS-ÄTTIKA
framställd genom jäsnings av alkohol.
Ej att förväxla med ättiksyra.

SLOTTS-SENAP
kännarens förtjusning!

Rekord-Senap
Skånsk typ. Överträffad.

Guldmedaljer 1924, 1927, 1928

A/B UPPSALA ÄTTIKSFABRIK
UPPSALA.

racker, intet socialt liv. Det bolag, i vilket min man arbetar, gör mycket för att höja den kulturella nivån. Det ordnas med föredrag, konserter o. dyl. I regel uteblir dock publiken. Männerna äro jäktade av arbetet och trötta, kvinnorna äro upptagna av sina hem. Som regel sköter den amerikanska husmodern sitt hem mycket bra, framförallt äro de intresserade av barnen. De amerikanska barnen stråla av renlighet och välmåga. Staterna bevisa också en omfattande upplysningsverksamhet på barnavårdens område. Varje månad erhåller t. ex. den unga modern kort, som påminner henne om vad hon då har att iakttaga: nu skall barnet börja med det och det, o. s. v.

En charmant representant har Rumänien i den vackra och livliga m:me Dracea, maka till professor Dracea från Bukarest. M:me Dracea, som själv är universitetsbildad, följer sin mans arbete med stort intresse. — Vi ha härliga skogar i Rumänien, berättar hon, framförallt i Karpaterna, och det arbetas mycket intensivt på det skogliga området. Rumänien är ett land i stark expansion och undergår en rivande utveckling på alla områden. Vårt land öppnar sig mot Europa för att se och lära av andra folk. Det är ingen artighet, när jag säger att Sverige är ett av de folk, som intressera oss mest.

Från broderlandet i väster kommer den käcka fru Ragnild Eide, maka till direktör Erling Eide vid Norges Lantbruksskola vid Aas. Medan maken fördjupade sig i skogsmatematik vid Frescati, använder fru Eide tiden att titta på sta'n och iakttaga sina medsystrar. —

— När jag sett Stockholm och svenskar, säger fru Eide, förstår jag, att vår kronprinsessa blivit så förtjusande som hon är. Hon är oerhört populär i sitt nya hemland! Först och främst beundra vi hennes älskliga, kvinnliga väsen, därefter hennes sätt att uppträda och hennes sätt att kläda sig. Hela Norge går fortfarande i Märtha-feber, och Märtha blir nog det namn som kommer att bäras av otaliga små norska flickebarn.

SGN.

En campingkvinnas dagbok.

(Forts. fr. sid. 842.)

Så gick solen då upp och det var väldigt snyggt när den glittrade i gräset. Sedan lagade Karl frukost, jag skulle rosta brödet, men det blir ju svart bara man vänder sig om, jag läste faktiskt inte mer än tio sidor i den hemskt tragiska Im Western och sen luktade det så! Och kan någon människa begripa var grammofonstiften är?

Den 26 juli.

Vi får nog fara hem i dag, för tältet vill inte stå, det bara flaxar.

Det har varit ljuvligt att leva lantliv men jag har hittat tre fräknar och överallt har fått två sotfläckar, så ska jag ha någon glädje av den i Saltsjöbaden så får jag fara hem och tvätta den kemiskt. Jag är så glad att Karl haft det litet viltsamt, och jag måste ha magrat mycket mer än Greta för vi fick aldrig upp köttbullarna, och så gräsligt som jag har arbetat.

BANG.

Allt
gott
folk.

både unga och gamla, friska och sjuka, alla behöva *Fruksalt-Samarin*. I staden eller på landet, i hemmets lugn eller ute på resa, överallt är *Samarin* lika oumbärlig.

När arbetslusten fattas, när däsighet och olust inställa sig, tag ett glas härligt brusande *Samarin*, ty intet är så stimulerande till energi. Det verkar välgörande och skyddande och giver hela organismen en genomgripande rensning från otjänliga ämnen; ett huvudvillkor för kroppens sundhet och välbefinnande.

Fruksalt-Samarin
HALLER FYSIKEN FIN

Samarin kostar kr. 2,50 pr fl. och säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

— INGEN —

**HUSMODER
KAN UNDVARA
GEFLE GARN**

och
**SVANENS
VÄVNADER**

Åttioårig erfarenhet garanterar varan.

Bomullsgarn
Domestiker
Lärfter
Hollands
Madapolam
Nainsock
Flaneller
Kulörta
Bomullstyger
Lakansvävnader m. m.

Jofurol-Bad, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrotningsmedlet.

GÖR ETT FÖRSÖK!
Finnes i flaskor från Kr. 0: 75 i alla frö-, färg- och kemikaliefärer.

**GÖTEBORGS
KEK**

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hetsida f. t. 750:—, hetsida e. t. 600:—.
Lediga platser och platsökande 30 öre.
Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av

FRITHIOF HELLBERG

IDUN

Chefredaktör:

EVA NYBLOM

Iduns prenumerationspris:

UPPL. A. UPPL. B.

Helt år	17:—	Helt år	15:—
Halvt år	9:—	Halvt år	8:—
Kvartal	4:50	Kvartal	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

rent av en salighetssak. Bruden var blek och avtård i sin nötta svarta klädning, som såg ut att ha varit hennes konfirmationsklädning, så lång var den, värmen pressade fram små svettdroppar på hennes smala näsa. Man kunde ej misstaga sig på hennes tillstånd, hon tycktes när som helst färdig att svimma, så darrade hon och skalv, men hennes blick hängde alltjämt ren, öppen och klar, stadigt vid den unge prästens mun, som uttalade de heliga ord, som befriade från ångest och skam. Mannen vid hennes sida stödde henne omärkligt, på hans förstulna blickar, fulla av ångestfull ömhet, kunde man läsa, att han hela sitt liv var beredd att sona den nesa han vållat sin älskade, då hon fick stå sådan inför prästen.

Inför denna ödmjukhet och denna kärlek, renad från begäret i lidelsens eld, kände den unge pastorn all sin ansvarskänsla inför kallet vakna, för första gången denna dag kände han sig som en verklig präst och förmedlare av en högre vilja. Med fast och klar röst läste han sina förmaningar och förestavade löfena. Men när han sagt allt, som vigselformuläret krävde, tyckte han sig ändå ha något osagt.

Genom det öppna fönstret flåktade sommarvinden in, het men ändå sval nu mot aftonen, de hundra dofterna från blomsterkorgarna därute hade liksom smält ännu innerligare tillsammans och fördjupats. Eftermiddagssolen lyste röd på den runda rosenrabatten, den liknade en brudbukett i sommardagens hand. Den fattiga bruden här hade ingen bukett, men hon hade sin unga lycka, en blodvåg steg och sjönk på hennes bleka kinder, när hon tummade sin billiga ring av talmi.

Och innan den unge prästen visste ordet av, stod han där och höll sitt stora tal, det som han så länge förberett sig på till sin första vigsel, det tal han rätteligen bort hålla för den rike Erik Persson och hans halta sommerska, som sålt sig till hans jordaträl och arbetsök för gården och pengarna och funnit en slags lycka i det eller för den stackars maskinisten, som fastnat i sina köttsliga begärelsers nät och väl behövt ett tröstens ord i sin olycka. De här unga syndarna, de borde väl i stället haft sig ett straffital, så som de ställt det för sig utan pengar till bröllopskläder ens och en massa barn att vänta som det brukades hos fattigfolk. Prosten hade sitt lilla särskilda tal vid sådana tillfällen, som brukade komma de unga brudarna att rodna av skam — han tälde inga oaktingar i sin

församling ens inom äktenskapet. Men pastorn hade en annan syn på saken — något i detta unga och djupa allvar inför livsavgörelsens ögonblick bragte de vackraste ord han fann på vigselförrettarens läppar. Han visste knappt, varifrån han tog dem, från den vackra, stilla sommardagen därute eller från sitt eget överfulla hjärta, som liksom återfått sin tro på kärlekens höghet — han glömde sitt övertänkta tal, som tycktes honom för snusföruftigt och kallt. Till slut märkte han, att det var höga visans ord, som trängde sig fram av sig själva.

"De största vatten förmå ej utsläcka kärleken, strömmar kunna icke fördränka den. Om någon ville giva alla ägodelar i sitt hus

för kärleken, så skulle han ändå bli va försämd", slutade han sitt tal.

— Ja, då får vi väl tacka, sade brudgummen och tryckte förläget hans hand. Vad bli vi skyldiga pastorn?

— Ingenting, ingenting alls. Ni ha fått det, som inte kan köpas. Se till, att ni behåller det bara.

— Ja, men för talet.

De voro visserligen fattiga, men ville göra rätt för sig i allt, tycktes det. Aldrig kunde de väl tänka sig, att någon skulle vilja stå och hålla ett sådant fint tal för dem alldeles gratis, eländiga och syndiga som de kände sig i väntan på förmaning och strafford.

— Håll ert ord — det blir tack nog, sade den unge prästen allvarligt.

— Det kan han lita på — och mannen slog i ett bekräftande handslag, som kändes länge efteråt.

Leende såg pastorn efter dem. — O, ungdom, dina löften äro heliga, tänkte han rörd. Detta brudpar skulle han minnas bland de många hundra, som skulle följa efter dem, ty de hade återgett honom tron på livet i en stund av tvivel.

— Kanske jag ändå har gjort två människor verkligt lyckliga i dag, tänkte han ödmjukt — han tog ej längre så för givet, att lyckan berodde uteslutande på honom och hans välsignelse.

På det hela var han i alla fall nöjd med sin första dag som vigselförrettare. Prosten skulle nog ej bli lika nöjd, när han fick höra,

att han hållit sitt utlovade tal för ungdomen och kärleken och glömt både Mammon och det sunda förnuftet. Men själv visste han, att han valt rätt, provad i lidande, var dock till slut den enda makt, som förde människor någorlunda helhjärtade genom det osäkra livets nöd och lust.

Skönhetsråd.

(Meddelade av Olga Clanman, Beauty Parlor Etoile, Kungsgatan 55.)

Om jordgubbar, kräftor och solbränna.

— Jag skulle vilja veta vem det är som styr den här planeten.

— Det är du nog inte ensam om. Och varför det?

— Jo, för jag skulle vilja tala med honom. Det är en sak jag skulle vilja resonera om —

— Och den är? Att du orkar gå omkring med problem mitt i sommaren! Är du kär eller vet du inte om du ska ta en livförsäkring eller grubblar du över kriget i Kina eller —

— Jag skulle resonera om varför han har skapat jordgubbar.

— Ja inte för jag är någon försyn, men det tror jag att jag skulle kunna tala om för dig. För så vitt jag kan se, så är det för man skall äta dem.

— Det trodde jag med. Men det är det inte, för då blir man så här —

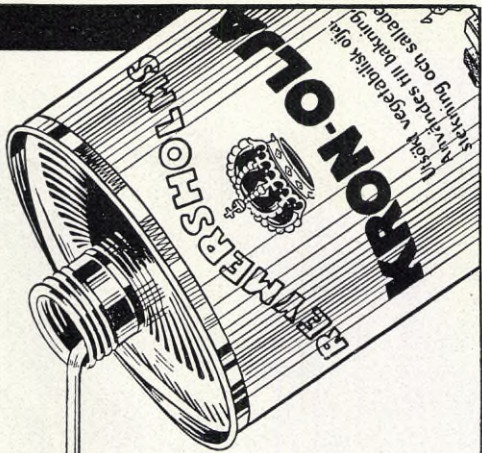
— Så här — det skulle vara de där röda små prickarna, det. Det var ganska otäckt.

— Ja, och vad gör man? Jag blir sådan bara jag tittar på en jordgubbe. Och låta bli dem kan man ju inte när det dräller av dem överallt.

— Nej, låt bli att låta bli dem, säger jag. För av allt du sätter i dig dygnet runt så är jordgubbarna väl nästan det nyttigaste.

— Jo, jag tycker jag ser det. När de faktiskt syns utanpå. Och ingen ska få i mig, att det är så

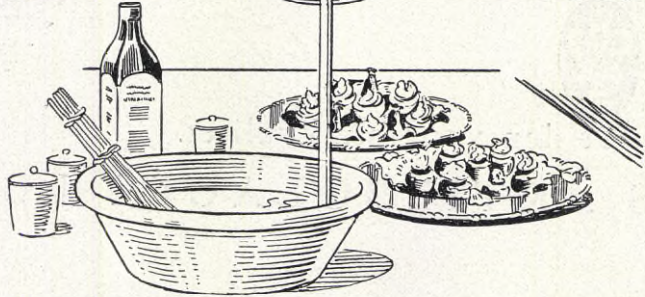
1/4 liter Kr. 0.65
1/2 liter Kr. 1.10
1 liter Kr. 2.00

Majonnäs

kan man hava i både helg och söcken och den blir både god och billig, om den tillredes med

REYMERSHOLMS KRONOLJA

Sten

Ljus! Luft! Sol!

Och därtill

NIVEA-CREME

Eder hud blir då frisk och vackert solbränd. Nivea-Cremen förstärker solstrålarnas brynande inverkan och minskar faran för, att Ni skall bli uppbränd av solen. Endast Nivea-Cremen innehåller det hudnärande eucurit, som lätt uppsuges av huden och som är orsak till Nivea-Cremens enastående gynnsamma inverkan. Men Eder hud måste vara torr — utsatt Eder ej för solens strålar, när Ni är våt. Och kom ihåg, att Nivea-Cremen skall ingnidas först.

Nivea-Creme i askar à kr. 0,50, 1,20 och 2,—.

Nivea-Creme i tuber à kr. 0,90 och 1,50.

Generalagentur för Sverige: A. SANDSTRÖM & CO., GÖTEBORG

N 134

INGA EGNA BUTIKER.
VÅRT FABRIKAT HOS
VARJE GULDSMED.

Edra barn barns barn

skola ännu med heder kunna använda Ert bordsilver
om Ni varit omtänksam nog att skaffa sådant med
V A S A M Ä R K E T

vilket är en garanti för den yppersta kvaliteten.

GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

särdeles nyttigt att gå omkring och se ut som en gammal rutten jordgubbe i hela ansiktet. En sån där som är fläckig av bara ålderdomssvaghet.

— Nej, men kära barn, man kan väl hejda eländet.

— Låt inte som om du talade till ett lindebarn, och var så vänlig och försök hejda en tank eller en tyfon eller Nurmi eller —

— Andas ett litet tag, för det första. Och gå för det andra ut i staden och införskaffa en stor burk svavelpreparat. I crèmeform. Och var för det tredje skön och mattblek om förmidlagarna, men dölj bakom nattens snälla slöja ett flottigt ansikte. Det vill säga, att du stryker om kvällarna in ansiktet och axlarna och bröstet med svavelcremen, har du ömtålig hy får det sitta en halvtimme, mellantålig hy kan ha det ett par timmar och stadigaste skinnsorten hela natten. Jag försäkrar, att du efter det skall slippa tänka på tanks och tyfoner och Nurmi.

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

— Och börja tänka på krafter i stället. Jag blir precis likadan av dem och de äro snart här.

— Och du gör precis likadant mot dem och de äro snart borta. Hudutslagen, menar jag. För övrigt skulle jag också vilja resonera med den som styr planeten.

— Och om vad?

— Om varför han har skapt en sådan som dig. Vad är nu till exempel det där?

— Det är solbränna och högst modernt —

— Och hur har du tänkt dig att få bort det? När det börjar bli litet mindre modernt? Du ser ut som en otvättad bantamnegress —

— Få bort? Ja-a, det går väl av sig själv —

— Nej, tänk att det gör inte det. Något skall du väl ha för dina synder.

— Och det är i det här fallet. För till hösten måste jag ha iväg det.

— Du tvättar dig i citronvatten. Eller hellre i gurkmjolk, den är fet och blekande på samma gång. Och du lägger dig inte i den eventuella augustisol, som kan komma, på rygg och steker dig som en strömming, utan att ha ett lager fett i ansiktet. Inte det du redan, gunås så visst, har, utan crème.

— Och ser ut som en blank bantamneger. Om nu det skall vara vackrare —

— Gör ingenting på en sandstrand. Men det gör någonting i en teatersalong eller vid ett festbord frampå hösten. Det finns nämligen något som heter säsong.

— Och hur blir man säsongsnässig? När man är som man är nu?

— Sätt dig, och summera dina sommarliga skönhetsfel en stund, så kommer jag igen nästa gång med generalplan för höstprogrammet. Pandora.

Man blir trött, trött i själen. . .

Det är ju rysligt att redan i tal- och tonfilmens inkörsport säga detta, men vi kunde inte entusiasmeras till någon annan känsla, sedan vi sett den omskrivna "Fox Follies" på tal- och tonfilm. Innan den ännu riktigt kommit till oss, äro vi faktiskt trötta på denna vulgära americana med chorus-girls och deras söndagsskolesöta kärlekssagor, med negrer och schlagers och saxofoner och Broadway och Blues och Black

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14. Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

och Baby och bä bä — — — — —
Det var många gånger för mycket redan i stum film med detta, kommer nu tal och ton och ljud till, så — men låt oss inte döma det hela efter delen, utan låt oss vänta och se tills filmsäsongen börjar på höstligt allvar.

E. N.

Förstå husmödrarna sitt yrke?

(Forts. fr. sid. 839.)

eller flera kurser, i ett eller flera ämnen. Enda villkoret är, att rekvisiten garanterar minst 10 kursdeltagare. Kurser ges i matlagning och bakning, smör- och ostberedning, konservering, styckning av slaktade djur och tillverkning av charkuterivaror. Undervisningen är avgiftsfri.

Hemkonsulenter anställas sedan år 1912 av hushållningssällskap i en del län, såsom Uppsala, Jönköpings, Malmöhus och Norrbottens län, men deras antal behöfve mångdubblas. Insiktsfulla och energiska kvinnor ha här ett stort fält för sin verksamhetslust. De kunna inrikta sin goda vilja på att stimulera vederbörande myndigheter i syfte att utvidga den gagnande verksamhet, som utövas av hemkonsulenter och som har sin kanske största betydelse däri, att man genom den lättast när den stora kategori av hemkvinnor, som man annars svårligen kommer åt i undervisningssyfte, nämligen husmödrarna.

Må alla som det kunna arbeta för att alltfler hemkonsulenter komma i verksamhet i vårt land!

Anna Bergstrand.

FRÅGOR och SVAR!

Rügen.

Fråga: Vi äro två självförsörjande yngre damer, som tänka tillbringa våra semester på Rügen och skulle vara tacksamma, om Idun ville rekommendera några trevliga och livliga platser därnere (däribland Binz) samt hotell och pensionat med uppgift om ungefärliga priserna för pension. Vi skulle vilja ha tillfälle till utmärkta strandbad, tennis, dans o. s. v.

Lissi.

Svar: I Sellin finnas Hans Rex, pension från 8 mark, Der Kaiserhof, pension från 12 mark.

I Binz: Dünenhaus eller Hotel Am Meer, pensionspris 10—12 mark.

Begär prospekt från Kurdirektion å resp. orter.

Journalist.

Fråga: Vilken lön kan en ungdom med realskoleexamen, kunskap i maskinskrivning och med hög och fallenhet för tidningsmannayrket samt efter genomgången volontärsår, påräkna vid anställning i landsortsredaktion? Journalist.

Svar: På en större redaktion i landsorten — de mindre sysselsätta

(Forts. sid. 839.)

Ni bör magra

bliva slank och modern och förbättra Ert allmänna välbefinnande utan att behöva tillgripa vare sig diet, kroppsövningar eller medicin. Synligt resultat redan efter fem dagar. Ni kan lätt själv reglera avmagringskuren att gälla hela kroppen eller endast viss del. Tillskriv Fru Christiane Christiansen, 45 Nörregade, Köpenhamn K. 7, som gratis sänder Eder upplysningar om ett verksam medel, lätt att följa i hemlighet. Medlet är ett verkligt mirakel.

IDUNS HUSHÅLLSSIDA

REDIGERAD AV ANNA SCHENSTRÖM, GUNILLASKOLAN, UPPSALA.

Äkta endast i "Slottsgryn" påsar med ovanstående etikett.

EN LUNCH I AUGUSTI.

Vid anordnandet av en festligare måltid under augusti har husmodern mycket att välja på. Denna månad bjuder på sina alldeles speciella läckerheter, som man gärna kan passa på tillfället att använda den korta tid vi ha tillgång till dem. Augusti månad är kräftkalasens gyllene tid; den hör ihop med änder och släparter, men vi kunna även nämna kronärtskockor, svamp, diverse grönsaker och frukt. Här gäller det alltså endast att välja. För dagen giva vi förslag till matsedel vid en lunch.

Smör, bröd, mjölk, öl, rädisor, ost, sill, kokt färsk potatis, stekta kantareller med persilja, varm grönrätt med crouton.

Kokta kräftor eller kall kräftträtt.
Stekta änder med fruktgarnityr, sås, blandad grönsallad och potatis.
Bärtarta med gräddde.
Kaffe.

Stekta kantareller med persilja (för 6 pers.)
3 lit. kantareller, 2 knippor persilja, 150 gr. smör, ½ lit. tjock gräddde, salt, vitp.

Svampen rensas, sköljes väl, och de största kantarellerna skäras i bitar. Persiljan finhackas. Smöret smältes, svamp och persilja lägges i, och allsammans får sakta "puttra" under lock, tills svampen blir mör. Under tiden tillsättes då och då litet gräddde, som får koka ihop, tills anrättningen blir lagom tjock. Den smaksättes då väl och lägges upp på varmt serveringsfat. Finhackad persilja strös över det hela.

Varm grönrätt med crouton (för 6 pers.)

1 lit. spritade ärter (c:a 3 lit. ospitade), 3-4 knippen små morötter (karotter), vatten, salt, vetebröd, 50 gr. smör.

Ärterna och morötterna ansas och kokas var för sig i lätt saltat vatten. Brödet skäres i skivor och dessa i lagom stora trekantar. Det stekes vackert rostbrunt i smör. I en liten silverkarott eller på annat lämpligt serveringsfat lägger man upp ärterna

och morötterna i ränder och garnerar runt kanterna med croutonen. Rätten serveras mycket varm med rört smör.

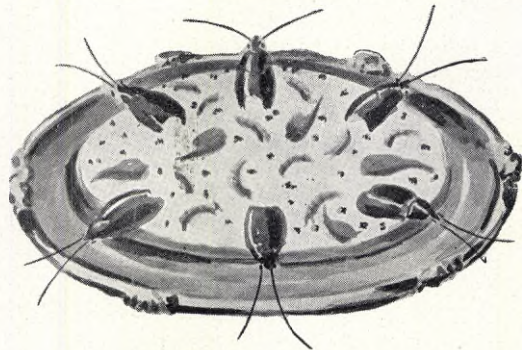
Kokta kräftor (för 6 pers.)

3-4 tjog kräftor, 6-8 lit. vatten, 240-320 gr. salt, 4 dillkronor.

Vatten och salt kokas upp (40 gr. till varje liter). Man bör smaka på spadet och övertyga sig om, att det är väl saltat. När spadet kokar på livlig eld, lägger man i kräftorna (några i taget) och dillkronorna, som sedan få koka 15-20 min., eller tills kräftorna äro färdiga, vilket man kan pröva genom att smaka på en klo. När köttet lossar väl från skalerna äro de färdiga. Kräftorna få sedan kallna i spadet, innan de serveras.

Kall kräftträtt (för 6 pers.)

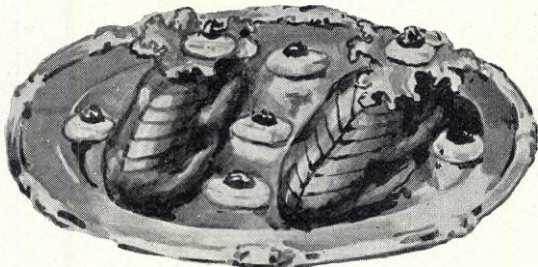
I tjog kokta kräftor, 4 små karotter, 200 gr. gröna bönor, 1 blomkålshuvud, 1 syrligt äpple, 1 kn. dill.

Kall kräftträtt.

Kokt majonäsås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, 1 tsk. senap, ¼ tsk. vitp., 1½ dcl. grönsaksspad eller kräftspad, 1 tsk. socker, 2 äggulor, 1 msk. kronolja, 1½ msk. vinaigre, 1½ dcl. tjock gräddde.

Till garnering: grönsallad, dill, kräftstjärtar.
Kräftorna skalas, och de vackra bitarna tagas ut till garnering. Grönsakerna kokas var för sig i lätt saltat vatten och få rinna av väl. Till majonäsänen fräser man smör, senap och mjöl tillsammans, späder på med spad och låter massan koka, tills den är tjock; den passeras varm. Äggulorna arbetas in

Stekt and med fruktgarnityr.

omedelbart jämte socker och vitp. När massan är absolut kall tillsättes olja och ättika i små portioner under kraftig omröring. Sist inblandas försiktigt den till hårt skum slagna grädden. Grönsakerna jämte den hackade dillen och äpplet skuret i små tärningar samt de mindre bitarna av kräftköttet blandas med majonäsänen och lägges upp på lämpligt serveringsfat och garneras med kräftstjärtar, klor och kapprockar, se bilden.

Stekt and med fruktgarnityr (för 6 pers.)
2 änder, 1 citron, 1 msk salt, 50 gr. smör, kokande vatten eller buljong.

Sås: Köttsky, 2 msk. mjöl, 1-1½ dcl. gräddde.
Till garnering: 3-4 äpplen, 4 dcl. vatten, 1 dcl. socker, röd eller svart vinbärsgele, grönsallad.

Änderna böra vara nyskjutna eller förvarade högst två dygn, då de annars lätt bli förstörda genom mask. Äro de gamla böra de få ligga i dricka över en natt. Efter urtagningen och sköljningen torkas de väl, gnidas in- och utvändigt med citron och sättas upp. Smöret upphettas i en stekgryta, fåglarna läggas i, brynas väl, spädas med buljong eller vatten och få sakta steka under lock, tills de bli möra. Steksåsen beredes på vanligt sätt. (Om

ÖRGRYTE KEMISKA KUNGL. HOVLEVERANTÖR GÖTEBORG UTFÖR ELEGANT KEMISK TVÄTT och FÄRGNING

Klänningar
Dräkter
Kappor
Kostymer
Uniformer
Överrockar
Mattor
Gardiner
Draperier
Täcken
Filltar

Ombud å de flesta platser i Sverige. Gods kan även insändas direkt under adress Göteborg.

man så önskar, kan man i densamma tillsätta i smör frästa och kokta champignoner.)

Fruktgarnityret kan beredas i förväg. Äpplena skalas, skäras i halvor, befrias från kärnhus och kokas mjuka i sockerlag. När de äro avsvalnade fyller man hålet efter kärnhuset med vinbärsgele. Fågeln skäres upp, lägges på varmt serveringsfat och garneras med de fyllda äppelhalvorna samt med grönsallad, se bilden.

Blandad grönsallad (för 6 pers.)

2-3 salladshuvud, 1 knippa rädisor, 1 grön gurka, 4 tomater, 1 banan, 2 äpplen.

Lag: Saften av 1 citron, 1-2 msk. socker, 2-3 msk. kronolja.

Grönsakerna ansas och skäras, grönsalladen i strimlor, gurka, tomat och banan i tunna skivor, rädisor och äpple i små tärningar (eller hackas). Lagen blandas kallt, och alla ingredienserna omrörs försiktigt och placeras i lämplig salladsskål.

Bärtarta.

Mördeg: 200 gr. smör, 200 gr. mjöl, 40 gr. socker, 6 bittermandlar.

Till formen: 20 gr. smör.

Fyllning: 1 lit. jordgubbar, vinbär, körsbär eller andra bär.

Kräms: ½ lit. jordgubbar (eller andra bär), 1 kkp. socker, 2 msk. pot.-mjöl, 1 dcl. vatten.

Till mördegen rör man smör och socker tillsammans. Den skällade och malda mandeln samt mjölet arbetas in, och degen får vila på kallt ställe ett par timmar (gärna över en natt). En tårtform med lös botten smöras och beklädes i botten och på sidorna med degen. Ett smörpapper lägges i, så det täcker degen, och formen fylls med torra gula ärter, varefter den ställes i medelvarm ugn. — Om ärterna ej fyllas i skulle degkanterna ramla ihop. — När kakan är halvgräddad, avlägsnas ärterna och papperet, och kakan får grädda färdig. Den tages ut, och när mesta hettan gått av, lossar man tårtan från formen och lägger den på lämpligt tårtfat. Tårtan fylls nästan full med råa rensade bär, och överst breder man ut den varma krämen, som man berett på följande sätt. Bär, socker och

Prova vår avkännare
högt uppskattade

KLASS II
PILSNER

A.-B. HEMBRYGGERIET
HELENEBORGSG. 15, STOCKHOLM
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.

EKSTRÖMS

VANILIN-SOCKER

Baka med
**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

*Bakpulvret
man alltid kan
lita på.*

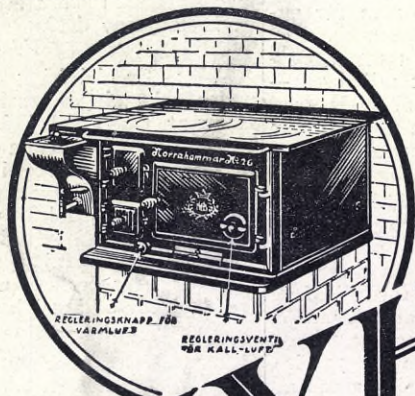

Gyllenhammars

**HAVRE-
MUST**
äter
jag

2½ öre en portion **FÖR** ALLA **ÄLDRA** En portion öre **2½**

NYHET!

Norrahammars Kokspisar kunna även er-
hållas med LUFTFÖRVÄRMARE. Härige-
nom reduceras bränsleåtgången till ett mini-
mum.

Härtill komma de sedan gammalt väl-
kända egenskaperna hos Norrahammars
Spisar: Utomordentligt gott och välgjort
arbete, hållbarhet, lättskötthet och elegant
utstyrsel.

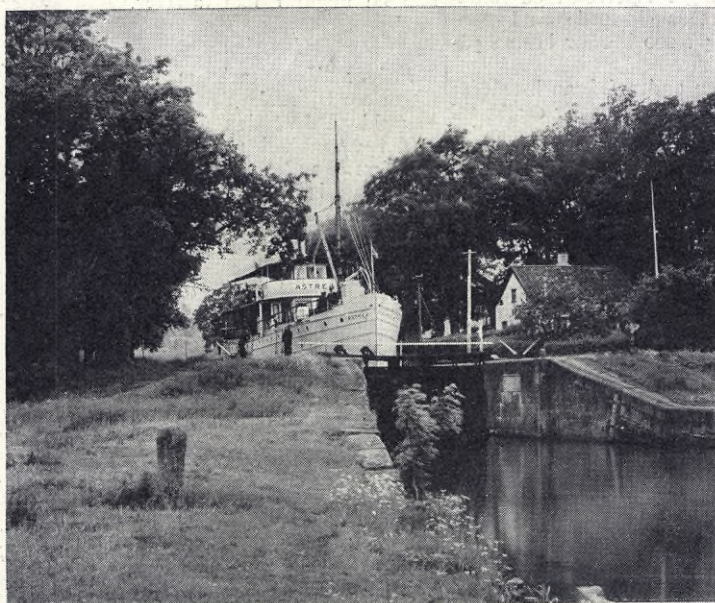
Ni blir nöjd, om Ni köper en

**NORRAHAMMARS
KOKSPIS**

Försäljas av järnaffärerna landet runt.

NORRAHAMMARS BRUK, NORRAHAMMAR.

**Sveriges vackra turistled
GÖTA KANAL**

GÖTEBORG-STOCKHOLM
genom älvar, kanaler och insjöar. Besök vid platser av
historiskt och kulturellt intresse.

JÖNKÖPING-STOCKHOLM
genom sjön Vättern och kanalvägen från Vadstena.
GÖTEBORG-JÖNKÖPING
i bekväm turistbil. Anknytning till ångare på Stockholm.

Begär prospekt hos Resebyråerna.

ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM